

I

(Законодателни актове)

ДИРЕКТИВИ

ДИРЕКТИВА (ЕС) 2021/2167 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 24 ноември 2021 година

относно лицата, обслужващи кредити и купувачите на кредити и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 53 и член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейската централна банка ⁽¹⁾,като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽²⁾,в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Създаването на всеобхватна стратегия за решаване на проблема с необслужваните кредити е приоритет за Съюза. Необслужваните кредити са ангажимент преди всичко на кредитните институции и държавите членки, но намаляването на натрупаните необслужвани кредити, както и предотвратяването на прекомерното им натрупване в бъдеще имат ясно съюзно измерение. Предвид взаимосвързаността на банковите и финансовите системи в Съюза, когато кредитни институции извършват дейност в множество юрисдикции и държави членки, е налице значителен риск от разпространяване на отрицателните последици за икономическия растеж и финансовата стабилност сред държавите членки и в Съюза като цяло.
- (2) Една интегрирана финансова система ще подобри устойчивостта на икономическия и паричен съюз към неблагоприятни сътресения чрез улесняване на трансграничното поделение на риска между частните инвеститори, като в същото време ще се намали необходимостта от поделение на риска с публичния сектор. За да постигне тези цели, Съюзът трябва да завърши изграждането на банковия съюз и да задълбочи съюза на капиталовите пазари (СКП). Решаването на проблема с високите равнища на необслужваните кредити и предотвратяването на евентуалното им натрупване в бъдеще са абсолютно необходими за укрепването на банковия съюз, както и за осигуряването на конкуренция в банковия сектор, за запазване на финансовата стабилност и за насърчаване на кредитирането с оглед на създаването на работни места и на икономическия растеж в Съюза.

⁽¹⁾ ОВ С 444, 10.12.2018 г., стр. 15.⁽²⁾ ОВ С 367, 10.10.2018 г., стр. 43.⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 19 октомври 2021 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 9 ноември 2021 г.

- (3) В заключенията си от 11 юли 2017 г. относно план за действие за справяне с необслужваните кредити в Европа (наричан по-нататък „план за действие“) Съветът призова институциите да вземат подходящи мерки за по-бързо преодоляване на високото равнище на необслужвани кредити в Съюза и за предотвратяване на евентуалното им бъдещо натрупване. В плана за действие се определя глобален подход, при който се залага на комбинация от допълнителни политически действия в четири области: i) банков надзор и регулации; ii) реформиране на нормативната уредба на реструктурирането, несъстоятелността и събирането на вземания, iii) развитие на вторичните пазари на необслужвани активи и iv) насърчаване на преобразуване на банковата система. Действията в тези области се предприемат на национално равнище и по целесъобразност – на равнището на Съюза. Комисията обяви подобно намерение в своето съобщение от 11 октомври 2017 г. относно завършването на банковия съюз, в което се призовава за всеобхватен пакет от мерки за справяне с необслужваните кредити в рамките на Съюза.
- (4) Настоящата директива, заедно с другите предложени от Комисията мерки и предприетите действия от Европейската централна банка (ЕЦБ) в контекста на банковия надзор в рамките на единния надзорен механизъм и от Европейския банков орган (ЕБО), създаден с Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾, ще създаде подходяща среда за кредитните институции, за да преодолеят проблема с необслужваните кредити в своите баланси, и ще намали риска от бъдещо натрупване на необслужвани кредити.
- (5) При разработването на макропруденциални подходи за предотвратяване на появата на рискове в цялата система, свързани с необслужваните кредити, от Европейския съвет за системен риск, създаден с Регламент (ЕС) № 1092/2010 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁵⁾, се изисква да издаде, когато е целесъобразно, подходящи макропруденциални предупреждения за рискове и препоръки, отнасящи се до вторичния пазар на необслужвани кредити.
- (6) Регламент (ЕС) 2019/630 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁶⁾ въведе нови правила в Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁷⁾, които задължават кредитните институции да заделят достатъчно средства за потенциални нови необслужвани кредити, което следва да създаде подходящи стимули за преодоляване на проблема с необслужваните кредити на ранен етап и за избягване на прекомерното им натрупване. Ако кредитите престанат да бъдат обслужвани, по-ефективните механизми за принудително събиране на обезпечените кредити ще позволят на кредитните институции да приложат цялостна стратегия за изпълнение по необслужваните кредити, при условие че на кредитополучателите се осигури силна и ефективна защита. Ако независимо от това необслужваните кредити нараснат твърде много, кредитните институции следва да могат да ги продават на ефективни, конкурентни и прозрачни вторични пазари на други субекти. Компетентните органи на кредитните институции ги насочват към това, въз основа на предоставените им по силата на Регламент (ЕС) № 575/2013 съществуващи специфични банкови правомощия (т.нар. стълб 2). В случай че необслужваните кредити се превърнат в сериозен широкомащабен проблем, държавите членки могат да учредят национални дружества за управление на активи или да вземат други мерки, предвидени в действащата уредба на държавната помощ и на реструктурирането на банките.
- (7) Настоящата директива дава възможност на банките да се справят по-добре с кредитите, когато те станат необслужвани, като подобрява условията за продажба на кредита на трети страни. Освен това при голямо натрупване на необслужвани кредити в кредитните институции и липса на персонал или експертен опит за подходящото им обслужване, те следва да могат или да възложат обслужването на тези кредити на специализирано лице, обслужващо кредити, или да прехвърлят договора за кредит на купувач на кредити, който е склонен да поеме този риск и има опит в управлението му.
- (8) Въпреки че термините „заеми“ и „банки“ често се цитират в обществените дебати в някои държави членки, тук се използват термините „кредит“ или „договори за кредит“ и „кредитна институция“. Освен това настоящата директива обхваща както правата на кредитора по необслужван договор за кредит, така и самия необслужван договор за кредит.

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски банков орган), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/78/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 12).

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС) № 1092/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за пруденциалния надзор върху финансовата система на Европейския съюз на макроравнище и за създаване на Европейски съвет за системен риск (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 1).

⁽⁶⁾ Регламент (ЕС) 2019/630 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 575/2013 по отношение на минималното покритие за загуби за необслужвани експозиции (ОВ L 111, 25.4.2019 г., стр. 4).

⁽⁷⁾ Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 1).

- (9) Настоящата директива следва да насърчи развитието в Съюза на вторичните пазари на необслужвани кредити чрез премахване на пречките пред прехвърлянето на необслужвани кредити от кредитните институции към купувачите на кредити и установяване на съответни предпазни механизми, като същевременно бъдат защитени правата на кредитополучателите. Всяка приета мярка следва също така да хармонизира лицензионните изисквания към лицата, обслужващи кредити. Следователно настоящата директива следва да уреди на съюзно равнище режима както за купувачите на издадени от кредитни институции необслужвани договори за кредит, така и за лицата, обслужващи такива договори за кредит, като по силата на този режим лицата, обслужващи договори за кредит, следва да получат лиценз и подлежат на надзор от компетентните органи на държавите членки.
- (10) Понастоящем пречките в резултат на различаващи се национални режими при липсата на специална и хомогенна нормативна и надзорна уредба не позволяват нито на купувачите на кредити, нито на лицата, обслужващи кредити, да се възползват от предимствата на вътрешния пазар. Към сегашния момент няма общи стандарти на Съюза за регулиране на дейността на лицата, обслужващи кредити. По-специално, не са определени общи стандарти за регулиране на събирането на вземания. Държавите членки уреждат твърде различно начините, по които купувачите на кредити могат да придобиват от кредитните институции договори за кредит. В някои държави членки купувачите на кредити, които купуват кредити, издадени от кредитни институции, не са уредени, а в други те подлежат на различни изисквания, понякога равностойни на изискване за лицензиране като кредитна институция. Тези различни нормативни изисквания значително затрудняват трансграничните покупки, съобразно съответната нормативна уредба, на кредити в Съюза, най-вече чрез увеличаване на разходите за привеждане в съответствие с нормативните изисквания при купуването на кредитни портфейли. В резултат на това купувачите на кредити упражняват дейност в ограничен брой държави членки, а и броят на купувачите, заинтересовани от даден кредит, остава нисък, което води до слаба конкуренция на вътрешния пазар. Това от своя страна прави вторичния пазар на необслужвани кредити неефективен. Освен това пазарите на необслужвани кредити са в основата си национални и общо взето се характеризират с малък обем.
- (11) Ограниченото участие на купувачите на кредити води до вяло търсене, слаба конкуренция и ниски офертни покупки на вторичните пазари за портфейли с договори за кредит, което възпира кредитните институции да продават необслужвани договори за кредит. Следователно при развитието на пазарите на кредити, издавани от кредитни институции и продавани на купувачи на кредити, е налице ясно съюзно измерение. От една страна, на кредитните институции следва да се даде възможност да продават необслужвани договори за кредит в целия Съюз на ефикасни, конкурентоспособни и прозрачни вторични пазари. От друга страна, завършването на банковия съюз и на СКП налагат действия за предотвратяване на натрупването на необслужвани кредити в счетоводните баланси на кредитните институции, така че те да могат да продължат да изпълняват ролята си да финансират икономиката. Следователно настоящата директива обхваща купувачите на кредити в упражняването на тяхната търговска, стопанска или професионална дейност, когато придобиват договор за кредит единствено ако той е необслужван договор за кредит.
- (12) Необслужваният кредит, първоначално отпуснат от кредитна институция, може да се превърне в обслужван в процеса на обслужване на кредита. В този случай лицата, обслужващи кредити, следва да могат да продължат да изпълняват своите дейности въз основа на своя лиценз за обслужване на кредити в съответствие с настоящата директива.
- (13) Определени държави членки регулират дейностите по обслужване на кредити, но в различна степен. На първо място, само някои държави членки регулират тези дейности, като дори те ги определят по доста различен начин. Увеличените разходи за привеждане в съответствие с нормативните изисквания пречат на стратегиите за разширяване на дейността чрез вторично установяване или трансгранично предоставяне на услуги. На второ място, в значителен брой държави членки някои от дейностите, които извършват лицата, обслужващи кредити, подлежат на лицензионен режим. Лицензирането е свързано с различни изисквания и не позволява трансгранично разгръщане на дейността. Това също възпира предоставянето на трансгранични услуги. На последно място, в някои случаи законът изисква местно установяване, което накарва упражняването на свободата на предоставяне на трансгранични услуги.
- (14) Действително, лицата, обслужващи кредити, могат да предоставят услуги както на кредитните институции, така и на купувачите на кредити, които не са кредитни институции, но изграждането на един конкурентоспособен и интегриран пазар за лицата, обслужващи кредити, е свързано с развитието на конкурентоспособен и интегриран пазар за купувачите на кредити. Често купувачите на кредити решават да възложат дейностите по обслужване на кредити на други субекти, понеже не могат сами да обслужват кредитите, поради което те може да не желаят да купуват кредити от кредитните институции, ако не могат да възлагат определени услуги на други субекти.
- (15) Липсата на конкурентен натиск на пазара на купуване на кредити и на дейностите по обслужване на кредити кара лицата, обслужващи кредити, да начисляват на купувачите на кредити високи такси за своите услуги и води до ниски цени на вторичните пазари на кредити. Това възпира кредитните институции да се освобождават от натрупаните необслужвани кредити.

- (16) Следователно е необходимо действие на равнището на Съюза, за да се определи позицията на купувачите на кредити и на лицата, обслужващи кредити, по отношение на необслужваните кредити, първоначално отпуснати от кредитни институции. Настоящата директива обаче не засяга правилата, с които се урежда иницирането на кредити в съответствие с правото на Съюза и с националното право включително в случаите, в които може да се счита, че лицата, обслужващи кредити, извършват кредитно посредничество. Настоящата директива не засяга също така националните правила, с които се налагат допълнителни изисквания за купувача на кредити или за лицето, обслужващо кредити, по отношение на предоговарянето на условията на договор за кредит.
- (17) Държавите членки имат свободата да регулират дейностите по обслужване на кредити, които не попадат в обхвата на настоящата директива, като например услугите, предлагани за договорите за кредит, издадени от институции, различни от кредитните, или дейностите по обслужване на кредити, извършвани от физически лица, включително като налагат изисквания, равностойни на тези съгласно настоящата директива. Тези субекти и физически лица обаче няма да се ползват от възможността да предоставят такива услуги без лицензиране в други държави членки.
- (18) Настоящата директива не следва да засяга ограниченията съгласно националното право относно прехвърлянето на права на кредитор по необслужван договор за кредит или прехвърлянето на самия необслужван договор за кредит, който не е прекратен в съответствие с националното гражданско право, вследствие на което всички дължими суми по договора за кредит стават незабавно изискуеми, когато това се изисква за прехвърлянето на субект извън банковата система. Съответно ще има държави членки, в които предвид националните правила придобиването от нерегулирани кредитори на необслужвани договори за кредит, които не са просрочени, просрочени са с по-малко от 90 дни или не са прекратени съгласно националното гражданско право, ще остане ограничено. Държавите членки имат свободата да регулират прехвърлянето на обслужвани договори за кредит, включително като налагат изисквания, еквивалентни на тези съгласно настоящата директива.
- (19) Настоящата директива не следва да засяга правото на Съюза в областта на съдебното сътрудничество по гражданскоправни въпроси, и по-специално разпоредбите относно приложимото право спрямо договорните задължения и относно компетентността, включително прилагането на тези актове и разпоредби в отделни случаи по силата на Регламент (ЕО) № 593/2008 ⁽⁸⁾ и Регламент (ЕС) № 1215/2012 ⁽⁹⁾ на Европейския парламент и на Съвета. Всички кредитори и лицата, които ги представляват, са задължени да спазват правото на Съюза в отношенията си с потребителите и националните органи, за да се гарантира защитата на правата на потребителите.
- (20) Лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити следва винаги да действат добросъвестно, да третират справедливо кредитополучателите и да зачитат неприкосновеността на техния личен живот. Те не следва да упражняват тормоз, нито да предоставят на кредитополучателите подвеждаща информация. Преди първото събиране на вземания и по искане на кредитополучателите те следва да предоставят информация на кредитополучателите, наред с другото, относно извършеното прехвърляне, идентификационните данни и данните за контакт на купувача на кредити и на лицето, обслужващо кредити, когато такова лице е определено, както и информация за дължимите от кредитополучателя суми и декларация, че продължават да се прилагат всички съответни разпоредби на правото на Съюза и на националното право.
- (21) В допълнение, настоящата директива не ограничава приложното поле на правилата на Съюза за защита на потребителите, а за купувачите на кредити, доколкото се считат за кредитори съгласно директиви 2008/48/ЕО ⁽¹⁰⁾ и 2014/17/ЕС ⁽¹¹⁾ на Европейския парламент и на Съвета, следва да се прилагат специфичните задължения, съдържащи се съответно в член 20 от Директива 2008/48/ЕО или в член 35 от Директива 2014/17/ЕС. Освен това настоящата директива не засяга защитата на потребителите, гарантирана от Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹²⁾, която забранява нелоялните търговски практики, включително при изпълнение на договор, с които потребителят се въвежда в заблуждение по отношение на неговите права и задължения или е обект

⁽⁸⁾ Регламент (ЕО) № 593/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. относно приложимото право към договорни задължения (Рим I) (ОВ L 177, 4.7.2008 г., стр. 6).

⁽⁹⁾ Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 351, 20.12.2012 г., стр. 1).

⁽¹⁰⁾ Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета (ОВ L 133, 22.5.2008 г., стр. 66).

⁽¹¹⁾ Директива 2014/17/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 февруари 2014 г. относно договорите за кредити за жилищни недвижими имоти за потребители и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 (ОВ L 60, 28.2.2014 г., стр. 34).

⁽¹²⁾ Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 г. относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, Директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, и Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета („Директива за нелоялни търговски практики“) (ОВ L 149, 11.6.2005 г., стр. 22).

на тормоз, принуда или злоупотреба с влияние, включително по отношение на избора на времето, мястото и степента на настойчивост на действията по принудително изпълнение, по отношение на използването на заплахи или обидни думи или поведение, или по отношение на заплахи за предприемане на противозаконни действия.

- (22) Член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз гарантира правото на справедливо и публично гледане на делото от независим и безпристрастен съд, както и възможността всеки да бъде съветван, защитаван и представляван от адвокат. Това може да бъде от особено значение за постигане на пълно и всеобхватно разбиране на всички разглеждани въпроси и правни аргументи и за осигуряването на цялостна подготовка на съдебното представителство по делото, предмет на спора. Кредитополучателите, които не разполагат с достатъчно средства, следва да могат да ползват правна помощ, когато това е необходимо, за да се гарантира ефективен достъп до правосъдие и при условията, предвидени в приложимите национални законодателства.
- (23) Кредитните институции на Съюза извършват дейности по обслужване на кредити в рамките на обичайната си дейност. Те имат същите задължения във връзка с договорите за кредит, издадени от самите тях, както и във връзка с тези, закупени от друга кредитна институция. С оглед на факта, че уредбата и надзорът на тези кредитни институции са вече налице, и с цел да се избегне ненужното удвояване на разходите им за лицензиране и спазване на изискванията в резултат на прилагането на настоящата директива към дейността им по обслужване или купуване на кредити, кредитните институции не са включени в нейния обхват. Възлагането от кредитни институции на дейности по обслужване на кредити във връзка с обслужвани и необслужвани договори за кредит на външни изпълнители или на други трети страни също не попада в приложното поле на настоящата директива, тъй като кредитните институции вече имат задължението да спазват приложимите правила за възлагане на външни изпълнители. Освен това кредиторите, които не са кредитни институции, но все пак са под надзора на компетентен орган на държава членка в съответствие с Директива 2008/48/ЕО или Директива 2014/17/ЕС и извършват дейности по обслужване на кредити, отпуснати на потребители, като част от своята обичайна стопанска дейност, не са обхванати от настоящата директива, когато извършват дейности по обслужване на кредити в тази държава членка. Освен това лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове, управляващите дружества и инвестиционните дружества (при условие че инвестиционното дружество не е определило управляващо дружество), лицензирани или регистрирани съгласно Директива 2009/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹³⁾ или Директива 2011/61/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁴⁾, също не следва да попадат в обхвата на настоящата директива. Накрая, има определени професии, в рамките на които се извършват подпомагащи дейности, подобни на дейностите по обслужване на кредити, а именно нотариуси, адвокати и съдебни изпълнители, които упражняват професионалната си дейност съгласно националното право и които осъществяват изпълнението на обвързващи мерки, поради което държавите членки следва да могат да освобождават тези професии от прилагането на настоящата директива.
- (24) С цел да се позволи на съществуващите купувачи на кредити и лица, обслужващи кредити, да се съобразят с изискванията на националните разпоредби за транспониране на настоящата директива, и по-специално, за да се позволи лицензирането на лицата, обслужващи кредити, настоящата директива позволява на субектите, които понастоящем предоставят дейности по обслужване на кредити съгласно националното право, да продължат да го правят в своята държава членка по произход за срок от шест месеца след крайния срок за транспонирането на настоящата директива. След изтичането на този шестмесечен срок дейност на пазара следва да имат право да упражняват единствено обслужващите кредити лица, лицензирани съгласно националното право за транспониране на настоящата директива.
- (25) Държавите членки, които вече са въвели правила, еквивалентни на предвидените в настоящата директива за дейностите по обслужване на кредити или по-строги от тях, следва да могат да признаят в своето национално право, транспониращо настоящата директива възможността съществуващите субекти, които предоставят дейности по обслужване на кредити, да бъдат автоматично признавани като лицензирани лица, обслужващи кредити.
- (26) Лицензирането на лицата, обслужващи кредити, да предоставят услуги по обслужване на кредити в целия Съюз следва да се подчинява на един и същ хармонизиран набор от условия, които компетентните органи следва да прилагат по пропорционален начин.

⁽¹³⁾ Директива 2009/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно предприятията за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК), (ОВ L 302, 17.11.2009 г., стр. 32).

⁽¹⁴⁾ Директива 2011/61/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2011 г. относно лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове и за изменение на директиви 2003/41/ЕО и 2009/65/ЕО и на регламенти (ЕО) № 1060/2009 и (ЕС) № 1095/2010 (ОВ L 174, 1.7.2011 г., стр. 1).

- (27) За да не се накърни защитата на кредитополучателя и за да се насърчи доверието, условията за предоставяне и поддържане на лиценз на лице, обслужващо кредити, следва да гарантират, че лицата, обслужващи кредити, както и лицата, които притежават квалифицирано дялово участие в лице, обслужващо кредити, и членовете на неговото ръководство или административен орган не са извършвали относими престъпления, свързани наред с другото с престъпления против собствеността, престъпления, свързани с финансови дейности, изпиране на пари, измами или престъпления срещу неприкосновеността на личността, и не са обект на производство по несъстоятелност, нито някога са били обявявани в несъстоятелност, освен ако правата им са били възстановени в съответствие с националното право. Спазването на изискването членовете на ръководството или административния орган на лицата, обслужващи кредити, да са били прозрачни, открити и кооперативни в отношенията си с надзорните и регулаторните органи, следва да се оценява въз основа на информацията, с която разполага компетентният орган или която му е известна към момента на издаване на лиценз. Ако няма налична информация или ако информацията не е известна, или към този момент няма предишно взаимодействие с надзорните и регулаторните органи, изискването се счита за изпълнено.
- (28) Държавите членки следва да гарантират, че ръководството, като едно цяло, на лице, обслужващо кредити, притежава необходимите познания и опит, за да изпълнява функциите си компетентно и отговорно, в зависимост от дейността, която трябва да се извършва. Всяка държава членка трябва да определи изискванията по отношение на добрата репутация и необходимите знания и опит, но тези изисквания не следва да накърняват свободното движение в Съюза на лицензирани лица, обслужващи кредити. За тази цел ЕБО следва да разработи насоки за намаляване на риска от различни тълкувания на изискванията по отношение на необходимите знания и опит. Освен това, с цел да се гарантира спазването на нормите за защита на длъжниците и за защита на личните данни, е необходимо да се въведат подходящи механизми за управление и вътрешен контрол, както и подходящи процедури за регистриране и обработване на жалби, които механизми да бъдат обект на контрол. Също така, лицата, обслужващи кредити, следва да разполагат с адекватни процедури за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма, когато в националните разпоредби за транспониране на Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁵⁾ лицата, обслужващи кредити, са определени като задължени субекти за целите на предотвратяването на и борбата със изпирането на пари и финансирането на тероризма. От лицата, обслужващи кредити, следва също така да се изисква да действат добросъвестно и с дължимата грижа за финансовото положение на кредитополучателите. Когато в дадена държава членка има консултантски услуги за улесняване на погасяването на кредитите, лицата, обслужващи кредити, следва да обмислят възможността да предложат на кредитополучателите да се възползват от тези услуги.
- (29) Държавите членки следва да определят в националното си право, транспониращо настоящата директива, дали лицата, обслужващи кредити на тяхна територия, имат право да получават и държат средства от кредитополучатели при извършване на дейности по обслужване на кредити. В случаите, когато в дадена държава членка получаването и притежаването на средства на кредитополучатели е разрешено и лицата, обслужващи кредити, възнамеряват да правят това в рамките на своя бизнес модел, за тези лица, обслужващи кредити, следва да се прилагат допълнителни изисквания, за да се справят с рисковете, които биха могли да възникнат в случай на неплатежеспособност, а именно отделяне на сметките и средствата, както и в случай на освобождаване от отговорност на кредитополучателя. Когато държавата членка по произход на лице, обслужващо кредити, забранява на лицата, обслужващи кредити, да получават и държат средства от кредитополучатели, лицето, обслужващо кредити, не може да направи това нито в своята държава членка по произход, нито в която и да е приемаща държава членка, дори ако приемащата държава членка разрешава получаването и притежаването на средства, именно защото лицето, обслужващо кредити, не е получило разрешение за тази цел от своята държава членка по произход. За разлика от това, когато дадена държава членка по произход позволява на лицата, обслужващи кредити, да получават и държат средства от кредитополучатели и включва в националното си право съответните изисквания, лицето, обслужващо кредити, следва да може да получава и държи средства от кредитополучатели в своята държава членка по произход, както и във всяка приемаща държава членка, която също така позволява получаването и притежаването на средства от кредитополучатели.
- (30) С цел да се избегнат продължителните процедури и несигурността е необходимо да се установят изисквания за информацията, която трябва да представят заявителите на лиценз като лице, обслужващо кредити, разумни срокове за издаването на лиценз и обстоятелствата за отнемането му. Ако компетентните органи на държава членка отнемат лиценз на лице, обслужващо кредити, което предоставя услуги по обслужване на кредити в други държави членки, компетентните органи на приемащите държави членки, както и на държавата членка, в която е отпуснат кредитът, когато е различна от приемащата държава членка и държавата членка по произход, следва да бъдат уведомени за това. Освен това с оглед на прозрачността по отношение на броя и самоличността на лицензираните лица, обслужващи кредити, в държавата членка по произход и в приемащата държава членка следва да се създаде и поддържа актуален публичен регистър или списък, който да бъде публично достъпен на уебсайтовете на компетентните органи.

⁽¹⁵⁾ Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията (ОВ L 141, 5.6.2015 г., стр. 73).

- (31) Договорното отношение между лицето, обслужващо кредити, и купувача на кредити и задълженията на лицето, обслужващо кредити, по отношение на купувача на кредити не следва да се променят с възлагането на дейности по обслужване на кредити на доставчици на кредитни услуги. Лицата, обслужващи кредити, следва да се уверяват, че когато възлагат свои дейности по обслужване на кредит на доставчици на кредитни услуги, това не поражда неоправдан оперативен риск, нито неспазване от страна на съответния доставчик на кредитни услуги на изискванията на правото на Съюза или на националното право, нито ограничава капацитета на регулаторния орган да изпълнява задачите си и да гарантира правата на кредитополучателя.
- (32) Когато купувач на кредити възлага на лице, обслужващо кредити, управлението и изпълнението на договор за кредит, купувачът на кредити делегира своите права и задължения, както и прекия си контакт с кредитополучателя на лицето, обслужващо кредити, но запазва напълно отговорността си. Съответно отношението между купувача на кредити и лицето, обслужващо кредити, следва да бъде ясно установено в писмен договор за обслужване на кредити и следва компетентните органи да могат да проверяват как е било определено. Освен това лицата, обслужващи кредити, следва да действат добросъвестно и с дължимата грижа за финансовото положение на кредитополучателите. В случаите, когато купувачът на кредити не извършва сам обслужването на придобитите договори за кредити, държавите членки следва да могат да предвиждат изискване за лицето, обслужващо кредита, и за купувача на кредити да се договорят в договора за обслужване на кредита, че лицето, обслужващо кредита, ще уведоми купувача на кредити, преди да възложи дейностите по обслужване на кредити на външни изпълнители.
- (33) За да се гарантира правото на лицата, обслужващи кредити, да извършват трансгранична дейност и да се осигури надзорът върху тях, с настоящата директива се въвежда процедура за упражняване на това право. Комуникацията между компетентните органи на държавата членка по произход и на приемащите държави членки, както и с лицата, обслужващи кредити, следва да се извършва в разумни срокове. Компетентните органи на държавата членка, в която е отпуснат кредитът, следва също така да получават от компетентните органи на държавата членка по произход информация за трансграничните дейности.
- (34) Лице, обслужващо кредити, което извършва дейности в приемаща държава членка, следва да подлежи на ограниченията и изискванията, установени в националното право на тази приемаща държава членка, в съответствие с настоящата директива, включително, когато е приложимо, забрана за получаване и задържане на средства от кредитополучатели, които не са свързани с други изисквания за лицензиране на лица, обслужващи кредити. Ако съгласно националните разпоредби на приемащата държава членка, транспониращи настоящата директива, са наложени допълнителни изисквания за лицензиране като лице, обслужващо кредити, тези допълнителни изисквания не следва да се прилагат за лицата, обслужващи кредити, които извършват трансгранични дейности по обслужване на кредити в тази приемаща държава членка.
- (35) За да се гарантира ефективен и ефикасен надзор над извършващите трансгранична дейност лица, обслужващи кредити, следва да се създаде специална рамка за сътрудничеството между компетентните органи на държавата по произход и на приемащите държави и когато е целесъобразно, компетентните органи на държавата членка, в която е отпуснат кредитът. Тази рамка следва също така да позволява обмена на информация при запазване на нейната поверителност, професионалната тайна, защитата на правата на физическите лица и на дружествата, проверките на място и от разстояние, предоставянето на помощ, както и уведомяването за резултатите от проверките и инспекциите и за всички предприети мерки.
- (36) Важна предпоставка, за да могат купувачите на кредити и лицата, обслужващи кредити, да изпълняват ролята си, е да имат възможността за достъп до цялата необходима информация, поради което държавите членки следва да осигурят тази възможност при зачитане на националните и съюзните норми в областта на защитата на данните. В този контекст е от съществено значение кредитните институции да предоставят подробна информация на потенциалните купувачи на кредити, за да им се даде възможност да извършат собствена оценка на стойността на правата на кредитора по необслужван договор за кредит или на самия необслужван договор за кредит. Кредитните институции следва да предоставят тази информация само веднъж по време на процеса – или на първоначалния етап, или на следващите етапи, но при всички случаи преди сключването на договора за прехвърляне. Това задължение за предоставяне на информация е необходимо и обосновано, за да могат бъдещите купувачи на кредити да направят информиран избор преди сключването на сделка, и следователно е законно кредитните институции да споделят личните данни на кредитополучателите с потенциалните купувачи на кредити. Тази информация следва да бъде строго ограничена до това, което е необходимо, за да се даде възможност на потенциалните купувачи на кредити да оценят стойността на правата на кредитор по необслужван договор за кредит или на самия необслужван договор за кредит, както и вероятността стойността на този договор да бъде възстановена. Държавите членки следва да гарантират, че предоставянето на информация на потенциалните купувачи на кредити и последващото ѝ използване е в съответствие с приложимата уредба на Съюза за защита на данните.

- (37) Когато кредитна институция прехвърля необслужвани договори за кредит, тя следва да уведомява два пъти годишно своя компетентен орган и компетентните органи на приемащата държава членка най-малко за съвкупното салдо на прехвърлените кредитни портфейли, както и за броя и размера на включените кредити и дали прехвърлянето включва договори за кредит, сключени с потребители. За всеки кредитен портфейл, прехвърлен в рамките на една сделка, предоставяната информация следва да включва идентификационния код на юридическото лице на купувача на кредит или, ако е приложимо, на неговия представител, или, ако такъв не е наличен, самоличността и адреса на купувача на кредит, а ако е приложимо – и на неговия представител в Съюза. Компетентните органи следва да могат да изискват вместо това информацията да се предоставя на всеки три месеца, когато сметнат това за необходимо, включително поради големия брой сделки по време на криза. От компетентните органи на приемащата държава членка следва да се изисква да предават тази информация на органите, които извършват надзор над купувача на кредити. Тези изисквания за прозрачност позволяват еднообразно и ефективно наблюдение в Съюза върху прехвърлянето на договори за кредит. За да спазят принципа на пропорционалност, компетентните органи следва да вземат предвид информацията, с която вече разполагат от други източници, по-специално по отношение на кредитните институции, с цел да избегнат дублиране. Държавите членки следва да гарантират, че изискванията за уведомяване на компетентните органи по отношение на кредитен портфейл, след като този портфейл бъде прехвърлен на купувач на кредити, остават отговорност на лицето, обслужващо кредити.
- (38) В плана за действие се признава, че информационната инфраструктура на кредитните институции ще се укрепи, ако данните за необслужваните договори за кредит бъдат унифицирани и стандартизирани. ЕБО е разработил образци за данни, които предоставят информация за кредитните експозиции в банковия портфейл, което от своя страна позволява на потенциалните купувачи да оценяват стойността на даден договор за кредит и да извършат надлежна проверка. От една страна, използването на такива образци при договорите за кредит ще намали информационната асиметрия между потенциалните купувачи и продавачи на договори за кредит, с което ще допринесе за развитието на функциониращ вторичен пазар в Съюза. От друга страна, когато тези образци за данни са прекалено подробни, те могат да създават прекомерна тежест за кредитните институции, без това да води до съществени ползи по отношение на информацията. Поради това ЕБО следва да извършва преглед на образците за данни с цел допълнителното им разработване, така че да се превърнат в технически стандарти за изпълнение за кредитните институции. От кредитните институции следва да се изисква да използват образците за данни за прехвърляния на необслужвани договори за кредит, включително прехвърляния към други кредитни институции. Това задължение следва да се прилага само за прехвърляния на необслужвани договори за кредит и не обхваща сложни сделки, при които необслужваните договори за кредит са включени като част от такава сделка, включително продажби на клонове, продажби на стопански дейности или продажби на клиентски портфейли, които не са ограничени до необслужвани договори за кредит и прехвърляния като част от текуща операция по преобразуване на продаващата кредитна институция в рамките на производство по несъстоятелност, реструктуриране или ликвидация. За да се спази принципът на пропорционалност, тези изисквания за информация следва да се прилагат спрямо кредитните институции пропорционално в зависимост от естеството и размера на кредитите. Същевременно степента на задължението на кредитните институции да спазват образците за данни следва да отчита датата на сключване на необслужваните договори за кредит. Другите продавачи на договори за кредити следва да могат да използват тези стандарти с оглед на по-лесното оценяване на продаваните договори за кредит. Освен това в случай на сделки за секюритизация, при които са предвидени задължителни образци за прозрачност, следва да се избягва всяко двойно предоставяне на информация въз основа на настоящата директива.
- (39) На Комисията следва да бъдат предоставени правомощия да приема технически стандарти за изпълнение, разработени от ЕБО, с цел уточняване на образците, които да се използват от кредитните институции за предоставяне на информацията, изисквана съгласно настоящата директива. Комисията следва да приеме тези технически стандарти за изпълнение чрез актове за изпълнение съгласно член 291 от Договора за функционирането на Европейския съюз и в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1093/2010.
- (40) Тъй като купувачите на кредити не създават нови кредити, а купуват, както е предвидено в настоящата директива, единствено съществуващи необслужвани договори за кредит на собствен риск, те не предизвикват опасения от пруденциално естество, а системният риск при тях е незначителен. Поради това не е обосновано за извършването на подобни дейности купувачите на кредити да се задължават да подават заявление за лиценз, но от друга страна е важно да продължат да се прилагат националните и съюзните норми за защита на потребителите, а правата на кредитополучателите да останат същите като в първоначалния договор за кредит.
- (41) Купувачите на кредити от трети държави биха могли да затруднят кредитополучателите от Съюза да упражняват правата си, предвидени от правото на Съюза, както и националните органи – да контролират изпълнението на необслужваните договори за кредит. От своя страна кредитните институции биха могли, поради риска от накарняване на репутацията, да се въздържат да прехвърлят тези необслужвани договори за кредит на купувачи на кредити от трети държави. Доколкото представителят на установен в трета държава купувач на кредити, предоставени на физически лица, включително потребители и представители на свободни професии, или на кредити,

предоставени на микро-, малки и средни предприятия (МСП), не е кредитна институция или институция, различна от кредитната, която е под надзора на компетентен орган на държава членка в съответствие с Директива 2008/48/ЕО или Директива 2014/17/ЕС, или лице, обслужващо кредити, лицензирано в Съюза, този представител следва да определи такъв субект, за да се гарантира запазването на същите стандарти по отношение на правата на кредитополучателите след прехвърляне на необслужван договор за кредит.

- (42) Освен това, за да се гарантира по-добре запазването на същите стандарти за правата на потребителите след прехвърлянето на необслужван договор за кредит, от купувач на кредити, който пребивава в Съюза, или чието седалище или, ако съгласно националното му право той няма седалище, неговото централно управление е в Съюза, следва също така да се изисква да определя кредитна институция или институция, различна от кредитната, която е под надзора на компетентен орган на държава членка в съответствие с Директива 2008/48/ЕО или Директива 2014/17/ЕС, или лице, обслужващо кредити, което да извършва дейности по обслужване на кредити по необслужвани договори за кредит, сключени с потребители.
- (43) Приемащите държави членки следва да могат да разширят задължението за определяне на лице, обслужващо кредити, във връзка с други договори за кредит. В случаите, в които прехвърлянето на кредитен портфейл включва както договори за кредит с потребители, други физически лица или МСП, за които се изисква определяне на кредитна институция или на институция, различна от кредитната, която е под надзора на компетентен орган на държава членка в съответствие с Директива 2008/48/ЕО или Директива 2014/17/ЕС, или на лице, обслужващо кредити, и същевременно включва и други договори за кредит, за които не се изисква такова определяне, купувачът на кредит или, когато е приложимо, неговият представител следва да спазва задължението за определяне по отношение на договори за кредит с потребители, други физически лица или МСП. Лицето, обслужващо кредити, и купувачът на кредити следва да спазват приложимото право на Съюза и национално право, а на националните органи в отделните държави членки следва да се предоставят необходимите правомощия, за да осъществяват ефективен контрол върху тяхната дейност.
- (44) Когато от купувач на кредити или негов представител, определен в съответствие с настоящата директива, се изисква да определи лице, обслужващо кредити, или кредитна институция, или институция, различна от кредитната, която е под надзора на компетентен орган на държава членка в съответствие с Директива 2008/48/ЕО или Директива 2014/17/ЕС, и същият избере сам да управлява и изпълнява правата и задълженията, свързани с правата на кредитор по необслужван договор за кредит или самия необслужван договор за кредит, купувачът на кредити или негов представител, определен в съответствие с настоящата директива, се счита за лице, обслужващо кредити, и следователно следва да бъде лицензиран съгласно настоящата директива.
- (45) Купувачите на кредити, които използват услугите на лица, обслужващи кредити, или на кредитни институции, или на институции, различни от кредитните, които са под надзора на компетентен орган на държава членка в съответствие с Директива 2008/48/ЕО или Директива 2014/17/ЕС, следва да уведомяват за това компетентните органи на своята държава членка по произход, и така да позволят на съответните компетентни органи да упражняват надзорните си правомощия по отношение на поведението на лицето, обслужващо кредити, или на кредитната институция, или на институция, различна от кредитната, която е под надзора на компетентен орган на държава членка в съответствие с Директива 2008/48/ЕО или Директива 2014/17/ЕС спрямо кредитополучателя. Купувачите на кредити следва също така своевременно да уведомят своите надзорни органи, ако прибегнат до услугите на друго лице, обслужващо кредити, друга кредитна институция или институция, различна от кредитната, която е под надзора на компетентен орган на държава членка в съответствие с Директива 2008/48/ЕО или Директива 2014/17/ЕС.
- (46) Купувачите на кредити, които пряко пристъпват към изпълнение по закупен договор за кредит, следва да правят това, спазвайки правото, приложимо към договора за кредит, в т.ч. приложимите към кредитополучателя норми за защита на потребителите. Националните норми, най-вече в областта на изпълнението на договорите, защитата на потребителите и наказателното право, следва да продължат да се прилагат, а компетентните органи – да осигурят спазването от страна на купувачите на кредити на тези норми на територията на съответната държава членка.
- (47) С цел да се улесни изпълнението на установените в настоящата директива задължения, в националното право, транспониращо настоящата директива, когато купувач на кредити не пребивава в Съюза или неговото седалище или, ако съгласно националното му право той няма седалище, неговото централно управление не е в Съюза, следва да се предвиди, че при прехвърляне на договор за кредит купувачът на кредити от трета държава определя представител, който пребивава в Съюза, или чието седалище или, ако съгласно националното му право той няма седалище, неговото централно управление е в Съюза, оправомощен да контактува с компетентните органи заедно с купувача на

кредити или вместо него. Този представител отговаря за задълженията на купувачите на кредити, наложени по силата на настоящата директива, без това да засяга задълженията, наложени на лицата, обслужващи кредити. Купувачите на кредити, които прехвърлят необслужвани договори за кредит, следва да уведомяват два пъти годишно и в обобщен вид компетентния орган на държавата членка по произход най-малко за съвкупното салдо на прехвърлените кредитни портфейли, както и за броя и размера на включените кредити и дали прехвърлянето включва договори за кредит, сключени с потребители. За всеки портфейл, прехвърлен в рамките на една сделка, предоставяната информация следва да включва идентификационния код на юридическото лице) на купувача на кредит или, ако е приложимо, на неговия представител в Съюза, или, ако такъв не е наличен, самоличността и адреса на купувача на кредит, а ако е приложимо – и на неговия представител в Съюза. Компетентните органи следва да могат да изискват вместо това информацията да се предоставя на всеки три месеца, когато сметнат това за необходимо, включително поради големия брой сделки по време на криза.

- (48) Понастоящем лицензирането и надзорът на лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити са възложени на различни органи в държавите членки, поради което е важно държавите членки да изяснят ролята на тези органи и да им предоставят достатъчно правомощия, особено като се има предвид, че може да се наложи тези органи да упражняват надзор върху субекти, предоставящи услуги в други държави членки. С оглед гарантиране на ефикасния и пропорционален надзор в Съюза държавите членки следва да предоставят на компетентните органи необходимите правомощия, за да изпълняват своите задължения по настоящата директива, включително правомощието да получават необходимата информация, да разследват евентуални нарушения на настоящата директива, да обработват жалбите на кредитополучателите и да налагат административни санкции и корективни мерки, включително отнемане на лиценз. Държавите членки следва да гарантират, че при налагането на тези административни санкции и корективни мерки компетентните органи действат пропорционално и аргументират своите решения, както и да предвидят, че тези решения подлежат на съдебен контрол, включително в случаите, когато компетентните органи не действат в предвидените срокове.
- (49) Разпоредбите относно нарушения на настоящата директива не накърняват правото на държавата членка да се намесва в случаи на нарушения на националното право, свързани например със защитата на потребителите, с правата на кредитополучателите или с престъпни дейности. В такива случаи компетентните органи на приемащата държава членка и на държавата членка, в която е предоставен кредитът, са органите, които са компетентни да решават дали е налице нарушение на националното право, и поради това техните правомощия не са ограничени от настоящата директива.
- (50) Тъй като функционирането на вторичните кредитни пазари ще зависи до голяма степен от добрата репутация на участващите субекти, лицата, обслужващи кредити, следва да въведат ефикасен механизъм за обработване на жалбите на кредитополучателите. Държавите членки следва да се уверят, че органите, които са натоварени с надзора на купувачите на кредити и лицата, обслужващи кредити, разполагат с ефективни и достъпни процедури за обработване на жалбите на кредитополучателите.
- (51) При обработването на лични данни за целите на настоящата директива се прилагат разпоредбите на регламенти (ЕС) 2016/679 ⁽¹⁶⁾ и (ЕС) 2018/1725 ⁽¹⁷⁾ на Европейския парламент и на Съвета. По-специално, когато за целите на настоящата директива се обработват лични данни, следва да се определи точната цел, да се посочи съответното правно основание и да се спазват приложимите изисквания за сигурност, установени в Регламент (ЕС) 2016/679, както и да се зачитат принципите на необходимост, пропорционалност, ограничаване в рамките на целта и прозрачен и подходящ срок за съхраняване на данните. За тези цели за предпочитане е кодекс за поведение, обхващащ целия сектор, в съответствие с член 40 от Регламент (ЕС) 2016/679. Защитата на личните данни следва да е концептуално и по подразбиране заложена във всички системи за обработка на данни, които се разработват и използват по силата на настоящата директива. Административното сътрудничество и взаимопомощта между компетентните органи на държавите членки следва също да бъдат съвместими с предвидените в Регламент (ЕС) 2016/679 норми относно защитата на личните данни и с транспониращите законодателството на Съюза национални норми относно защитата на данните.

⁽¹⁶⁾ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

⁽¹⁷⁾ Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

- (52) С цел да се гарантира високо равнище на защита на потребителите, в правото на Съюза и в националното право са предвидени редица права и защитни механизми във връзка със сключените с потребители договори за кредит. Тези права и защитни механизми се прилагат по-специално при договарянето и сключването на договора за кредит, при използването на нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители, предвидени в Директива 2005/29/ЕО, и при изпълнението или неизпълнението на задълженията по договора за кредит. Такъв е в частност случаят с попадащите в обхвата на Директива 2014/17/ЕС договори за дългосрочен потребителски кредит по отношение на правото на потребителя да погаси изцяло или частично задълженията си по даден договор за кредит преди изтичането на срока на този договор за кредит или да бъде уведомен посредством Европейския стандартизиран информационен формуляр, когато е приложимо, за евентуалното прехвърляне на договора за кредит към купувач на кредити. Правата на кредитополучателите не следва да бъдат променяни и ако прехвърлянето на договора за кредит между кредитна институция и купувач на кредит се извършва чрез новация. Като общ принцип следва да се гарантира, че кредитополучателите не изпадат в по-неблагоприятно положение вследствие на прехвърлянето на техния договор за кредит от кредитна институция към купувач на кредити. Настоящата директива не следва да възпрепятства държавите членки да прилагат по-строги разпоредби с цел защита на кредитополучателите.
- (53) Без да се засягат другите задължения по Директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС и с цел да се гарантира висока степен на защита на потребителите, посочените директиви следва да бъдат изменени, за да се гарантира, че на потребителя се представя – своевременно и преди всяка промяна на условията на договора за кредит – ясен и изчерпателен списък на всички такива промени, графикът за тяхното въвеждане и необходимите подробности, както и наименованието и адресът на националния орган, пред когото потребителят може да подаде жалба.
- (54) Информацията за промяната на условията на договор за кредит съгласно директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС, въведена с предвидените в настоящата директива изменения, не следва да засяга правата на потребителите, предвидени в директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС, включително правата на информация.
- (55) Значението, което законодателят на Съюза придава на защитата на потребителите, предвидена в Директива 93/13/ЕИО ⁽¹⁸⁾ на Съвета и в директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС, предполага, че прехвърлянето на даден купувач на правата на кредитор по договор за кредит или на самия договор за кредит не засяга по никакъв начин степента на защита на потребителите, предоставена от правото на Съюза. Следователно купувачите на кредити и лицата, обслужващи кредити, са обвързани от приложимото право на Съюза и национално право, приложимо към първоначалния договор за кредит, а кредитополучателят следва да запази същата степен на защита, предвидена в приложимото право на Съюза и национално право или в съгласителните норми на Съюза или на национално ниво. Държавите членки следва да гарантират, че на кредитополучателя не се начисляват никакви разходи, свързани с прехвърлянето на договора за кредит, освен тези, които вече са включени в този договор за кредит. Що се отнася до таксите за потребителите в случай на неизпълнение, в Директива 2008/48/ЕО следва да бъдат въведени изменения, които изискват от държавите членки да спазват същите правила както в Директива 2014/17/ЕС относно определянето на максимални размери на таксите и санкциите.
- (56) Директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС следва да бъдат изменени с настоящата директива по отношение на потребителите, за да се постанови, че държавите членки следва да изискват от кредиторите да имат подходящи политики и процедури, така че да полагат усилия да прилагат, когато е целесъобразно, мерки за реструктуриране в разумни граници, преди да открият процедура по реализиране на обезпечението. Следва да се вземат предвид насоките на ЕБО относно просрочените задължения и реализирането на обезпечения от 19 август 2015 г., насоките на ЕБО за управлението на необслужваните и реструктурираните експозиции от 31 октомври 2018 г. и насоките на ЕЦБ за банките относно необслужваните кредити от март 2017 г. Когато решават какви мерки за реструктуриране да предприемат, кредиторите следва да вземат предвид индивидуалните обстоятелства на потребителя, неговите интереси и права и възможността му да погаси кредита, включително по-специално ако договорът за кредит е обезпечен с жилищен недвижим имот, който е основното жилище на потребителя. Мерките за реструктуриране следва да могат да се състоят от определени отстъпки за потребителя, като например пълно или частично рефинансиране на договор за кредит или промяна на съществуващите в него условия, включително, наред с другото, удължаване на срока му, промяна на вида на договора за кредит, отсрочване на плащането на цялата погасителна вноска или на част от нея за определен период, промяна на лихвения процент, предложение за гратисен период, частични плащания, конвертиране на валутата, частично опрощаване и консолидиране на дълга. Държавите членки следва да разполагат с подходящи мерки за реструктуриране на национално равнище. Списъкът на мерките за реструктуриране, предвидени в настоящата директива, като изменения на директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС, не е изчерпателен и поради това държавите членки имат свободата да предвиждат допълнителни мерки. По същия начин държавите членки могат да не предвиждат конкретна мярка, ако това е предвидено на национално равнище, стига да е налице

⁽¹⁸⁾ Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 г. относно неравноправните клаузи в потребителските договори (ОВ L 95, 21.4.1993 г., стр. 29).

разумен брой мерки. Когато остане непогасен дълг след процедура по реализиране на обезпечението, държавите членки следва да направят необходимото, за да защитят минималните условия на живот и да въведат мерки, с които се облекчава погасяването на дълга, като се избягва дългосрочната свръхзадлъжнялост. Най-малкото когато получената цена за жилищния недвижим имот влияе върху сумата, която потребителят дължи, държавите членки следва да насърчават кредиторите да предприемат разумни стъпки да получат най-добрата възможна цена за жилищния недвижим имот, който е под възбрана, в зависимост от пазарните условия. Държавите членки не следва да възпрепятстват страните по договор за кредит да се споразумеят изрично, че прехвърлянето на обезпечението на кредитора е достатъчно за погасяване на кредита, по-специално когато кредитът е обезпечен с основното жилище на потребителя.

- (57) С цел при прехвърляне на трета страна на кредиторските права по договор за ипотечен кредит или на самия договор за кредит степента на защита на потребителя да остане ненакърнена, в Директива 2014/17/ЕС следва да бъде въведено изменение, за да се постанови, че при прехвърлянето на обхванат от посочената директива кредит потребителят запазва спрямо купувача на кредит всичките си права на защита, с които е разполагал и спрямо първоначалния кредитор, и бива уведомен за прехвърлянето.
- (58) Съгласно Съвместната политическа декларация от 28 септември 2011 г. на държавите членки и на Комисията относно обяснителните документи ⁽¹⁹⁾, държавите членки са поели ангажимент в обосновани случаи да прилагат към съобщението за своите мерки за транспониране един или повече документи, обясняващи връзката между елементите на дадена директива и съответстващите им части от националните инструменти за транспониране. По отношение на настоящата директива законодателят на Съюза смята, че предоставянето на тези документи е обосновано.
- (59) В съответствие с член 42, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1725 беше проведена консултация с Европейския надзорен орган по защита на данните, който прие своето становище на 24 януари 2019 г.
- (60) С напредъка в създаването на вътрешен вторичен пазар за необслужвани договори за кредит, който гарантира висока степен на защита на потребителя, Комисията следва да извърши преглед на ефективното функциониране на настоящата директива. Комисията е в подходяща позиция да анализира специфични трансгранични проблеми, които отделните държави членки не могат да идентифицират или пълноценно да разрешат, като например рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма, които биха могли да възникнат във връзка с дейности по обслужване на кредити и дейности на купувачи на кредити, и сътрудничеството между компетентните органи от различни държави членки. Следователно е целесъобразно в своя преглед на настоящата директива Комисията да включи и подробна оценка на рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма, свързани с дейностите, извършвани от лицата, обслужващи кредити, и от купувачите на кредити, и административното сътрудничество между компетентните органи.
- (61) Доколкото целите на настоящата директива, а именно да се насърчи развитието на вторичните пазари за необслужвани кредити в Съюза, като същевременно се гарантира допълнителното засилване на защитата на кредитополучателите, и особено на потребителите, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата и последиците им могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигане на тези цели,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Дял I

Предмет, обхват и определения

Член 1

Предмет

Настоящата директива определя обща рамка и изисквания за:

- а) лицата, обслужващи правата на кредитор по необслужвани договори за кредит или самите необслужвани договори за кредит, издадени от установена в Съюза кредитна институция, които действат от името на купувач на кредити;

⁽¹⁹⁾ ОВ С 369, 17.12.2011 г., стр. 14.

- б) купувачите на кредити, които купуват правата на кредитор по необслужвани договори за кредит или самите необслужвани договори за кредит, издадени от установена в Съюза кредитна институция;

Член 2

Обхват

1. Настоящата директива се прилага за:

- а) лицата, обслужващи кредити, които действат от името на купувач на кредити по отношение на правата на кредитор по необслужвани договори за кредит или на самите необслужвани договори за кредит, издадени от установена в Съюза кредитна институция в съответствие с приложимото право на Съюза и национално право;
- б) купувачите на кредити, които купуват правата на кредитор по необслужвани договори за кредит или самите необслужвани договори за кредит, издадени от установена в Съюза кредитна институция в съответствие с приложимото право на Съюза и национално право;

2. По отношение на попадащите в обхвата ѝ договори за кредит, настоящата директива не засяга принципите на договорното право или тези на гражданското право съгласно националното право във връзка с прехвърлянето на правата на кредитор по договор за кредит или на самия договор за кредит, нито защитата, предоставена на потребителите или кредитополучателите съгласно по-специално регламенти (ЕО) № 593/2008 и (ЕС) № 1215/2012 и директиви 93/13/ЕИО, 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС и националните разпоредби за тяхното транспониране или други приложими разпоредби на правото на Съюза и националното право в областта на защитата на потребителите и правата на кредитополучателите.

3. Настоящата директива не засяга ограниченията, наложени в националното право на държавите членки по отношение на прехвърлянето на правата на кредитор по необслужван договор за кредит или на самия необслужван договор за кредит, който не е просрочен, просрочен е с по-малко от 90 дни или не е прекратен в съответствие с националното гражданско право.

4. Настоящата директива не засяга изискванията в националното право на държавите членки по отношение на обслужването на правата на кредиторите по договор за кредит или на самия договор за кредит, когато купувачът на кредит е дружество със специална цел – секюритизация, съгласно определението в член 2, точка 2 от Регламент (ЕС) 2017/2402 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁰⁾, доколкото съответното национално право:

- а) не засяга степента на защита на потребителите, предвидена в настоящата директива;
- б) гарантира, че компетентните органи получават необходимата информация от лицата, обслужващи кредити.

5. Настоящата директива не се прилага спрямо:

- а) обслужването на правата на кредитор по договор за кредит или на самия договор за кредит, извършвано от:
- i) установена в Съюза кредитна институция;
 - ii) лице, управляващо алтернативен инвестиционен фонд (ЛИАИФ), лицензирано или регистрирано в съответствие с Директива 2011/61/ЕС, или дружество за управление или инвестиционно дружество, лицензирано в съответствие с Директива 2009/65/ЕО, при условие че инвестиционното дружество не е определило управляващо дружество по силата на посочената директива от името на фонда, който управлява;
 - iii) институция, различна от кредитната, която е под надзора на компетентен орган на държава членка в съответствие с член 20 от Директива 2008/48/ЕО или член 35 от Директива 2014/17/ЕС, когато извършва дейност в съответната държава членка;

⁽²⁰⁾ Регламент (ЕС) 2017/2402 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2017 г. за определяне на обща рамка за секюритизациите и за създаване на специфична рамка за опростени, прозрачни и стандартизирани секюритизации, и за изменение на директиви 2009/65/ЕО, 2009/138/ЕО и 2011/61/ЕС и регламенти (ЕО) № 1060/2009 и (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 347, 28.12.2017 г., стр. 35).

- б) обслужването на правата на кредитор по договор за кредит или на самия договор за кредит, който не е издаден от установена в Съюза кредитна институция, освен когато правата на кредитора по договор за кредит или самият договор за кредит е заменен с договор за кредит, издаден от такава институция;
- в) покупката на правата на кредитор по необслужван договор за кредит или на самия необслужван договор за кредит от установена в Съюза кредитна институция;
- г) прехвърлянето на правата на кредитор по договор за кредит или на самия договор за кредит преди датата, посочена в член 32, параграф 2, първа алинея.

6. Държавите членки могат да освободят от прилагането на настоящата директива обслужването на правата на кредитор по договор за кредит или на самия договор за кредит, извършвано от нотариуси и съдебни изпълнители, съгласно определението в националното право, или адвокати, съгласно определението в член 1, параграф 2, буква а) от Директива 98/5/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽²¹⁾, когато те извършват дейности по обслужване на кредити в рамките на упражняването на своята професия.

Член 3

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- 1) „кредитна институция“ означава кредитна институция съгласно определението в член 4, параграф 1, точка 1 от Регламент (ЕС) № 575/2013;
- 2) „кредитор“ означава кредитна институция, която отпуска кредити, или купувач на кредит;
- 3) „кредитополучател“ означава юридическо или физическо лице, което е сключило договор за кредит с кредитна институция, включително нейния универсален правопреемник или частен правопреемник;
- 4) „договор за кредит“ означава първоначално издаден, променен или заменен договор, по който кредитна институция предоставя кредит под формата на разсрочено плащане, заем или друга подобна форма на финансиране;
- 5) „договор за обслужване на кредит“ означава писмен договор, сключен между купувач на кредит и лице, обслужващо кредити, относно услугите, които ще бъдат предоставени от обслужващото кредити лице от името на купувача на кредити;
- 6) „купувач на кредит“ означава всяко физическо или юридическо лице, което не е кредитна институция и което в рамките на своята търговска, стопанска или професионална дейност купува права на кредитор по необслужван договор за кредит или самия необслужван договор за кредит в съответствие с приложимото право на Съюза и национално право;
- 7) „доставчик на кредитни услуги“ означава трета страна, използвана от лице, обслужващо кредити, за изпълнението на някоя от дейностите по обслужване на кредити;
- 8) „лице, обслужващо кредити“ означава юридическо лице, което в рамките на своята дейност управлява и изпълнява правата и задълженията, свързани с правата на кредитор по необслужван договор за кредит или със самия необслужван договор за кредит, от името на купувача на кредит и извършва най-малко една или повече дейности по обслужване на кредити;
- 9) „дейности по обслужване на кредити“ означава една или повече от следните дейности:
 - а) събиране или възстановяване от кредитополучателя, в съответствие с националното право, на дължими плащания, свързани с правата на кредитор по договор за кредит или със самия договор за кредит;
 - б) предоговаряне с кредитополучателя, в съответствие с националното право, на всички условия, свързани с правата на кредитор по договор за кредит, или на самия договор за кредит в съответствие с дадените от купувача на кредит указания, когато лицето, обслужващо кредити, не е „кредитен посредник“ съгласно определението в член 3, буква е) от Директива 2008/48/ЕО или член 4, точка 5 от Директива 2014/17/ЕС;

⁽²¹⁾ Директива 98/5/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 1998 г. относно улесняване на постоянното упражняване на адвокатската професия в държава членка, различна от държавата, в която е придобита квалификацията (ОВ L 77, 14.3.1998 г., стр. 36).

- в) администриране на оплаквания, свързани с правата на кредитор по договор за кредит или със самия договор за кредит;
 - г) информиране на кредитополучателя за всякакви промени в лихвените проценти или таксите или за евентуални дължими плащания във връзка с правата на кредитор по договор за кредит или със самия договор за кредит;
- 10) „държава членка по произход“ означава по отношение на лице, обслужващо кредити, държавата членка, в която се намира неговото седалище, или ако съгласно националното му право то няма седалище – държавата членка, в която се намира неговото централно управление, или по отношение на купувач на кредит – държавата членка, в която купувача на кредит или неговия представител пребивава или в която се намира неговото седалище или, ако съгласно националното му право той няма седалище, държавата членка, в която се намира неговото централно управление;
- 11) „приемаща държава членка“ означава държавата членка, която не е държавата членка по произход и в която лицето, обслужващо кредити, е установило клон или извършва дейности по обслужване на кредити, и във всеки случай в която кредитополучателят пребивава или в която се намира неговото седалище или, ако съгласно националното му право той няма седалище, държавата членка, в която се намира неговото централно управление;
- 12) „потребител“ означава физическо лице, което при договори за кредит, попадащи в приложното поле на настоящата директива, действа извън рамките на своята търговска, стопанска или професионална дейност;
- 13) „необслужван договор за кредит“ означава договор за кредит, който се класифицира като необслужвана експозиция в съответствие с член 47а от Регламент (ЕС) № 575/2013.

ДЯЛ II

ЛИЦА, ОБСЛУЖВАЩИ КРЕДИТИ

ГЛАВА I

Лицензиране на лицата, обслужващи кредити

Член 4

Общи изисквания

1. Преди лицата, обслужващи кредити, да започнат дейност на тяхната територия, държавите членки изискват от тях да са получили лиценз в държавата членка по произход в съответствие с изискванията, предвидени в националните разпоредби за транспониране на настоящата директива.
2. Държавите членки предоставят правомощието за издаване на лиценза, посочен в параграф 1 от настоящия член, на компетентните органи, определени съгласно член 21, параграф 3.

Член 5

Изисквания за издаване на лиценз

1. Без да се засяга член 6, държавите членки определят следните изисквания за издаването на посочения в член 4, параграф 1 лиценз:
- а) заявителят е юридическо лице, посочено в член 54 от Договора за функционирането на Европейския съюз, и неговото седалище или, ако съгласно националното му право той няма седалище, неговото централно управление е в държавата членка, в която заявителят иска да му бъде издаден лиценз;
 - б) членовете на ръководството или административния орган на заявителя имат достатъчно добра репутация, което се демонстрира, доказвайки, че:
 - и) те имат чисто свидетелство за съдимост или друг национален еквивалент във връзка с относими престъпления, по-специално свързани със собствеността, финансови услуги и дейности, изпирането на пари, лихварството, измамата, данъчните престъпления, нарушаването на професионалната тайна или физическата неприкосновеност, както и във връзка с всякакви други нарушения съгласно правото в областта на дружествата, несъстоятелността, неплатежоспособността или защитата на потребителите;

- ii) кумулативното въздействие на малки инциденти не засяга добрата им репутация;
 - iii) те винаги са били прозрачни, открити и готови за сътрудничество в предишните си търговски отношения с надзорните и регулаторните органи;
 - iv) те не са обект на текущо производство по несъстоятелност или не са били обявявани в несъстоятелност досега, освен ако правата им не са били възстановени в съответствие с националното право;
- в) членовете на ръководството или административния орган на заявителя, взети заедно, имат адекватни знания и опит за извършване на стопанската дейност по компетентен и отговорен начин;
- г) лицата, притежаващи квалифицирано дялово участие в капитала на заявителя по смисъла на член 4, параграф 1, точка 36 от Регламент (ЕС) № 575/2013, имат достатъчно добра репутация, което се демонстрира от факта, че отговарят на изискванията, определени в буква б), точки i) и iv) от настоящия параграф;
- д) заявителят е въвел стабилни управленски процедури и адекватни механизми за вътрешен контрол, включително процедури за управление на риска и счетоводни процедури, които гарантират зачитането на правата на кредитополучателя и спазването на законите, уреждащи правата на кредитор по договор за кредит или самия договор за кредит, и на Регламент (ЕС) 2016/679;
- е) заявителят прилага подходяща политика за гарантиране на спазването на правилата за защитата и справедливото и внимателно третиране на кредитополучателите, включително като взема предвид финансовото им състояние и при необходимост ги насочва към консултации по погасяване на дълговете или социални услуги;
- ж) заявителят разполага с подходящи и специални вътрешни процедури, които гарантират завеждането и разглеждането на жалбите на кредитополучателите;
- з) заявителят разполага с адекватни процедури за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма, когато в националните разпоредби за транспониране на Директива (ЕС) 2015/849 лицата, обслужващи кредити, са определени като задължени субекти за целите на предотвратяването на и борбата със изпирането на пари и финансирането на тероризма;
- и) по силата на приложимото национално право заявителят подлежи на изисквания за отчетност и публично оповестяване.
2. След като се консултира с всички заинтересовани лица и вземе предвид всички свързани интереси, ЕБО издава насоки в съответствие с член 16 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 за изискванията, посочени в параграф 1, буква в) от настоящия член.
3. Компетентните органи на държавата членка по произход отказват да издадат посочения в член 4, параграф 1 лиценз, когато заявителят не отговаря на изискванията, посочени в параграф 1 от настоящия член и, когато е приложимо, в член 6, параграф 2, буква а).

Член 6

Възможност за държане на средства

1. Държавите членки определят дали при извършването на дейности по обслужване на кредити на тяхна територия на лицата, обслужващи кредити:
- а) е позволено да получават и държат средства от кредитополучатели, за да прехвърлят тези средства на купувачите на кредити; или
 - б) е забранено да получават и държат средства от кредитополучатели.

2. В случаите, когато на лицата, обслужващи кредити, е позволено да получават и държат средства от кредитополучатели съгласно параграф 1, буква а), държавите членки:

- а) определят, в допълнение към изискванията за издаването на лиценз, посочени в член 5, параграф 1, изискване заявителят да има отделна сметка в кредитна институция, по която всички средства, получени от кредитополучателите, да бъдат кредитирани и съхранявани до насочването им към съответния купувач на кредити при договорените с купувача на кредити условия;
- б) гарантират, че тези средства са защитени в съответствие с националното право в интерес на купувачите на кредити срещу вземанията на другите кредитори на лицата, обслужващи кредити, по-специално в случай на несъстоятелност;
- в) определят, че когато кредитополучателят извършва плащане към лице, обслужващо кредити, за да възстанови частично или изцяло дължимите суми, свързани с правата на кредитор по необслужван договор за кредит или със самия необслужван договор за кредит, това плащане се третира като извършено към купувача на кредити;
- г) изискват от лицето, обслужващо кредити, когато получава средства от кредитополучателя, да му предостави разписка или писмо за освобождаване от задължение на хартиен или друг траен носител, като потвърждава получените суми.

3. Когато лицето, обслужващо кредити, не възнамерява да получава и държи средства от кредитополучатели като част от своя стопански модел, то посочва това намерение в заявлението си за лиценз, съгласно член 4, параграф 1. В такива случаи изискванията, определени в съответствие с параграф 2, буква а) от настоящия член, не се прилагат.

Член 7

Процедура за лицензиране на лицата, обслужващи кредити

1. Държавите членки установяват процедура за лицензиране на лицата, обслужващи кредити, която дава възможност на заявителя да подаде заявление и да предостави цялата информация, необходима на компетентния орган на държавата членка по произход, за да удостовери, че заявителят е изпълнил всички условия, предвидени в националните разпоредби за транспониране на член 5, параграф 1 и когато е приложимо, член 6, параграф 2, буква а).

2. Посоченото в параграф 1 заявление за лиценз на лицата, обслужващи кредити, се придружава от следното:

- а) доказателства за правната форма на заявителя и копие от неговия учредителен акт и устава на дружеството;
- б) адрес на централното управление или седалището на заявителя;
- в) самоличността на членовете на ръководството или на административния орган на заявителя и на лицата, притежаващи квалифицирано дялово участие в капитала по смисъла на член 4, параграф 1, точка 36 от Регламент (ЕС) № 575/2013;
- г) доказателства, че заявителят отговаря на условията по член 5, параграф 1, букви б) и в);
- д) доказателства, че лицата, притежаващи квалифицирано дялово участие в капитала по смисъла на член 4, параграф 1, точка 36 от Регламент (ЕС) № 575/2013, отговарят на условията по член 5, параграф 1, буква г) от настоящата директива;
- е) доказателства за правилата за вътрешно управление и механизмите за вътрешен контрол, посочени в член 5, параграф 1, буква д);
- ж) доказателства за политиката, посочена в член 5, параграф 1, буква е);
- з) доказателства за вътрешните процедури, посочени в член 5, параграф 1, буква ж);
- и) доказателства за процедурите, посочени в член 5, параграф 1, буква з);
- й) когато е приложимо, доказателства за съществуването на отделна сметка в кредитна институция, както е предвидено в член 6, параграф 2, буква а);
- к) договорите за възлагане на дейности на външни изпълнители съгласно посоченото в член 12, параграф 1.

3. Държавите членки гарантират, че в срок от 45 дни след получаването на заявлението за лиценз компетентните органи на държавата членка по произход преценяват дали заявлението е пълно.
4. Държавите членки гарантират, че в срок от 90 дни от датата на получаване на пълното заявление или ако се счете, че заявлението е непълно, от датата на получаване на изисканата информация, компетентните органи на държавата членка по произход съобщават на заявителя дали му се издава или отказва лиценз и посочват причините за отказа.
5. Държавите членки гарантират, че ако компетентните органи на държавата членка по произход са взели решение да отхвърлят заявление за издаване на лиценз съгласно член 5, параграф 3, както и ако в рамките на срока, предвиден в параграф 4 от настоящия член, не са взели решение по заявлението, заявителят има право на съдебно обжалване.

Член 8

Отнемане на лиценз

1. Държавите членки гарантират, че компетентните органи на държавата членка по произход разполагат с необходимите правомощия за упражняване на надзор, извършване на разследвания и налагане на санкции в съответствие с член 22, за да отнемат издадения на лице, обслужващо кредити, лиценз, когато посоченото лице извършва някое от следните действия:
 - а) не използва лиценза в рамките на 12 месеца, считано от неговото издаване;
 - б) изрично се отказва от лиценза;
 - в) е преустановило дейност като лице, обслужващо кредити, за повече от 12 месеца;
 - г) е получило лиценз посредством представяне на невярна информация или чрез друго нарушение;
 - д) е престанало да отговаря на изискванията за издаване на лиценз като лице, обслужващо кредити, предвидени в член 5, параграф 1 и когато е приложимо, в член 6, параграф 2, буква а);
 - е) извърши тежко нарушение на приложимите правила, включително на националните разпоредби за транспониране на настоящата директива, или на други правила за защита на потребителите, включително приложимите правила на приемащата държава членка и на държавата членка, в която е отпуснат кредитът.
2. При отнемане на лиценз в съответствие с параграф 1 от настоящия член държавите членки гарантират, че компетентните органи на държавата членка по произход информират незабавно компетентните органи на приемащата държава членка, ако лицето, обслужващо кредити, предоставя услуги по член 13, както и компетентните органи в държавата членка, в която е отпуснат кредитът, когато тя е различна от приемащата държава членка и държавата членка по произход.

Член 9

Списък или регистър на лицензираните лица, обслужващи кредити

1. Държавите членки гарантират, че компетентните органи създават и поддържат най-малкото списък или, ако се счете за по-целесъобразно, национален регистър на всички лица, обслужващи кредити, лицензирани да предоставят услуги на тяхна територия, включително на лицата, обслужващи кредити, които предоставят услуги по член 13 от настоящата директива.

ЕБО разработва насоки в съответствие с член 16 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 за създаването и поддържането на такива списъци или регистри и посочва включените в тях видове информация, за да се гарантират еднакви условия на конкуренция в целия Съюз и прозрачност за купувачите на кредити и за кредитополучателите.

2. Посоченият в параграф 1 списък или регистър е публично достъпен онлайн на уебсайта на компетентните органи и се актуализира редовно.

3. При отнемане на лиценз в съответствие с член 8 компетентните органи актуализират незабавно посочения в параграф 1 списък или регистър.

Член 10

Отношение с кредитополучателите, съобщение за прехвърляне и последващи комуникации

1. Държавите членки изискват в своите отношения с кредитополучателите купувачите на кредити и лицата, обслужващи кредити:

- а) да действат добросъвестно, справедливо и професионално;
- б) да предоставят на кредитополучателите информация, която не е подвеждаща, неясна или фалшива;
- в) да зачитат и защитават личната информация и неприкосновеността на личния живот на кредитополучателите;
- г) да общуват с кредитополучателите по начин, който не представлява тормоз, принуда или неправомерно влияние.

2. Държавите членки гарантират, че след всяко прехвърляне на правата на кредитор по необслужван договор за кредит или на самия необслужван договор за кредит на купувач на кредити и винаги преди първото събиране на вземания, но също така и при поискване от кредитополучателя, купувачът на кредити или, когато е определен да извършва дейности по обслужване на кредити, субектът, посочен в член 2, параграф 5, буква а), точка i) или iii), или лицето, обслужващо кредити, изпраща на кредитополучателя съобщение на хартиен или друг траен носител, което включва най-малко следните елементи:

- а) информация за извършеното прехвърляне, включително датата на прехвърлянето;
- б) идентификационните данни и данните за контакт на купувача на кредити;
- в) когато е определено, идентификационните данни и данните за контакт на лицето, обслужващо кредити, или на субекта, посочен в член 2, параграф 5, буква а), точка i) или iii);
- г) когато е определено, доказателства за лиценза на лицето, обслужващо кредити, предоставен съгласно член 7;
- д) когато е приложимо, идентификационните данни и данните за контакт на доставчика на кредитни услуги;
- е) представена по видим начин референтна точка за контакт при купувача на кредити или, когато е определен да извършва дейности по обслужване на кредити, при субекта, посочен в член 2, параграф 5, буква а), точка i) или iii), или при лицето, обслужващо кредити, и когато е приложимо, при доставчика на кредитни услуги, от която да се получава информация при необходимост;
- ж) информация за дължимите от кредитополучателя суми към момента на съобщението, като се посочва подробно какво се дължи под формата на главница, лихви, такси и други разрешени разходи;
- з) декларация, че продължава да се прилага цялото относимо право на Съюза и национално право, засягащо по-специално изпълнението на договорите, защитата на потребителите, правата на кредитополучателите и наказателното право;
- и) наименованието, адреса и данните за контакт на компетентните органи на държавата членка, в която пребивава кредитополучателят или в която се намира неговото седалище или, ако съгласно националното му право той няма седалище, държавата членка, в която се намира неговото централно управление и до които кредитополучателят може да подаде жалба.

Съобщението, предвидено в първа алинея, е написано на ясен и разбираем за широката общественост език.

3. Държавите членки гарантират, че в цялата последваща комуникация с кредитополучателя купувачът на кредити или, когато е определен да извършва дейности по обслужване на кредити, субектът, посочен в член 2, параграф 5, буква а), точка i) или iii), или лицето, обслужващо кредити, включва информацията, посочена в параграф 2, буква е) от настоящия член, освен когато това е първото съобщение след определянето на ново лице, обслужващо кредити, като в този случай се включва и информацията, посочена в параграф 2, букви в) и г) от настоящия член.

4. Параграфи 2 и 3 не засягат допълнителните изисквания относно съобщенията, предвидени в друго приложимо право на Съюза или национално право.

Член 11

Договорни отношения между лице, обслужващо кредити, и купувач на кредит

1. Когато самият купувач на кредит не извършва дейностите по обслужване на кредити, държавите членки гарантират, че определеното лице, обслужващо кредити, предоставя своите услуги по управление и изпълнение на правата на кредитор по необслужван договор за кредит или на самия необслужван договор за кредит въз основа на договор за обслужване на кредити с купувача на кредит.
2. Посоченият в параграф 1 договор за обслужване на кредити включва следното:
 - а) подробно описание на дейностите по обслужване на кредита, които се извършват от лицето, обслужващо кредити;
 - б) размера на възнаграждение на лицето, обслужващо кредити, или начина, по който то се изчислява;
 - в) до каква степен лицето, обслужващо кредити, може да представлява купувача на кредити в отношенията му с кредитополучателя;
 - г) ангажимент на страните да спазват правото на Съюза и националното право, приложими по отношение на правата на кредитор по необслужван договор за кредит или на самия необслужван договор за кредит, включително по отношение на защитата на потребителите и на данните;
 - д) клауза, изискваща справедливо и надлежно третиране на кредитополучателите.
3. Държавите членки гарантират, че договорът за обслужване на кредити, посочен в параграф 1, съдържа изискване лицето, обслужващо кредити, да уведоми купувача на кредити, преди да възложи някоя от дейностите си по обслужване на кредити на външни изпълнители.
4. Държавите членки гарантират, че лицето, обслужващо кредити, води и поддържа регистър на следната документация за период от най-малко пет години, считано от датата, на която посоченият в параграф 1 договор за обслужване на кредити е прекратен, или за периода на законоустановения давностен срок, приложим в държавата членка по произход, който обаче и в двата случая не може да е по-дълъг от 10 години:
 - а) относимата кореспонденция с купувача на кредити и с кредитополучателя, като се спазват условията, предвидени в приложимото национално право;
 - б) относимите указания, получени от купувача на кредити във връзка с правата на кредитор по всеки необслужван договор за кредит или със самия необслужван договор за кредит, който то управлява и прилага от името на купувача на кредити, като се спазват условията, предвидени в приложимото национално право;
 - в) договора за обслужване на кредити.
5. Държавите членки гарантират, че лицето, обслужващо кредити, предоставя на компетентните органи при поискване посочената в параграф 4 документация.

Член 12

Дейности, възложени на външни изпълнители от лицето, обслужващо кредити

1. Държавите членки гарантират, че когато лице, обслужващо кредити, използва доставчик на кредитни услуги за извършването на някоя от дейностите по обслужване на кредити, лицето, обслужващо кредити, продължава да бъде изцяло отговорно за спазването на всички задължения съгласно националните разпоредби за транспониране на настоящата директива. Тези дейности по обслужване на кредити се възлагат на външни изпълнители при следните условия:
 - а) сключването на писмен договор за възлагане на дейности на външни изпълнители между лицето, обслужващо кредити, и доставчика на кредитни услуги, съгласно който доставчикът на кредитни услуги трябва да спазва приложимите правни разпоредби, включително национални разпоредби за транспониране на настоящата директива, и съответното право на Съюза или национално право, приложимо към правата на кредитор по договор за кредит или към самия договор за кредит;
 - б) едновременно възлагане на доставчик на кредитни услуги на всички дейности по обслужване на кредити е забранено;
 - в) договорните отношения между лицето, обслужващо кредити, и купувача на кредити, и задълженията на лицето, обслужващо кредити, към купувача на кредити или кредитополучателите не се изменят с договора за възлагане на дейности на външни изпълнители, сключен с доставчика на кредитни услуги;

- г) възлагането на някои дейности по обслужване на кредити на външни изпълнители не засяга спазването от страна на лицето, обслужващо кредити, на предвидените в член 5, параграф 1 изисквания по издадения му лиценз;
- д) възлагането на дейности на доставчика на кредитни услуги не възпрепятства надзора, осъществяван от компетентните органи върху лицето, обслужващо кредити, в съответствие с членове 14 и 21;
- е) лицето, обслужващо кредити, има пряк достъп до цялата необходима информация относно дейностите по обслужване на кредити, възложени на доставчика на кредитни услуги;
- ж) след прекратяване на договора за възлагане на дейности на външни изпълнители лицето, обслужващо кредити, има експертните познания и средствата, позволяващи му да извършва дейностите, възложени на външни подизпълнители.

Възлагането на външни изпълнители на дейностите по обслужване на кредити не се извършва по начин, който влошава качеството на вътрешния контрол на лицето, обслужващо кредити, или стабилността или непрекъснатото предоставяне на неговите дейности по обслужване на кредити.

2. Държавите членки гарантират, че лицето, обслужващо кредити, информира компетентните органи на държавата членка по произход и ако е приложимо, на приемащата държава членка, преди да възложи на външни изпълнители дейностите си по обслужване на кредити в съответствие с параграф 1.

3. Държавите членки гарантират, че лицето, обслужващо кредити, води и поддържа регистър на относимите указания, дадени на доставчика на кредитни услуги, съгласно условията, предвидени в приложимото национално право, и на посочения в параграф 1 договор за възлагане на дейности на външни изпълнители за период от най-малко пет години, считано от датата, на която договорът за възлагане на дейности на външни изпълнители е прекратен, или за периода на законоустановения давностен срок, приложим в държавата членка, който обаче и в двата случая не може да е по-дълъг от 10 години.

4. Държавите членки гарантират, че лицето, обслужващо кредити, и доставчикът на кредитни услуги предоставят на компетентните органи при поискване посочената в параграф 3 информация.

5. Държавите членки гарантират, че на доставчиците на кредитни услуги не се разрешава да получават и държат средства от кредитополучатели.

ГЛАВА II

Дейности по трансгранично обслужване на кредити

Член 13

Свобода на извършване на дейности по обслужване на кредити в приемаща държава членка

1. Държавите членки гарантират, че лице, обслужващо кредити, което е получило лиценз в съответствие с член 4, параграф 1 в държава членка по произход, има право да предоставя в Съюза включените във въпросния лиценз услуги, без да се засягат евентуалните ограничения или изисквания, установени в националното право на приемащата държава членка в съответствие с настоящата директива, включително, когато е приложимо, забраната за получаване и държане на средства от кредитополучатели, които не са свързани с други изисквания за лицензиране на лицата, обслужващи кредити, или установените такива за предоговарянето на условията, свързани с правата на кредитор по договор за кредит, или на самия договор за кредит.

2. Държавите членки гарантират, че след като е получило лиценз в съответствие с член 4, параграф 1 в държава членка по произход, когато лицето, обслужващо кредити възнамерява да предоставя услуги в приемаща държава членка, то предоставя на компетентния орган на държавата членка по произход следната информация:

- а) приемащата държава членка, в която лицето, обслужващо кредити, възнамерява да предоставя услуги и когато тази информация вече е известна на лицето, обслужващо кредити, държавата членка, в която е отпуснат кредитът, когато тя е различна от приемащата държава членка и държавата членка по произход;
- б) когато е приложимо, адрес на клона на лицето, обслужващо кредити, установен в приемащата държава членка;
- в) когато е приложимо, самоличността и адреса на доставчика на кредитни услуги в приемащата държава членка;

- г) самоличността на лицата, които ръководят извършването на дейностите по обслужване на кредити в приемащата държава членка;
- д) когато е приложимо, подробна информация за предприетите мерки за адаптиране на вътрешните процедури, правилата за вътрешно управление и механизмите за вътрешен контрол на лицето, обслужващо кредити, осигуряващи съответствие със законодателството, приложимо към правата на кредитор по договор за кредит или към самия договор за кредит;
- е) описание на процедурата, установена с цел спазване на правилата относно борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма, когато в националното право на приемащата държава членка за транспониране на Директива (ЕС) 2015/849 лицата, обслужващи кредити, са определени като задължени субекти за целите на предотвратяването на и борбата със изпирането на пари и финансирането на тероризма;
- ж) че лицето, обслужващо кредити, разполага с подходящи средства за комуникация на езика на приемащата държава членка или на езика на договора за кредит;
- з) дали лицето, обслужващо кредити, е лицензирано в своята държава членка по произход да получава и държи средства от кредитополучатели.

3. В срок от 45 дни от получаването на цялата посочена в параграф 2 информация, компетентните органи на държавата членка по произход предават тази информация на компетентните органи на приемащата държава членка, които потвърждават незабавно получаването ѝ. След това компетентните органи на държавата членка по произход информират лицето, обслужващо кредити, за датата, на която информацията е съобщена на компетентните органи на приемащата държава членка, и за датата, на която тези компетентни органи потвърждават получаването на информацията. Компетентните органи на държавата членка по произход съобщават също така цялата посочена в параграф 2 информация на компетентните органи на държавата членка, в която е отпуснат кредитът, когато тя е различна от приемащата държава членка и държавата членка по произход.

4. Държавите членки гарантират, че ако компетентните органи на държавата членка по произход не са предоставили посочената в параграф 2 информация, лицето, обслужващо кредити, има право на съдебно обжалване.

5. Държавите членки гарантират, че лицето, обслужващо кредити, може да започне да предоставя услуги в приемащата държава членка от по-ранната от следните дати:

- а) датата на получаване на съобщението от компетентните органи в приемащата държава членка, с което се потвърждава получаването на посочената в параграф 3 информация;
- б) ако няма потвърждение за получаване на съобщението по буква а) от настоящия параграф, след изтичане на два месеца от датата на подаване на цялата посочена в параграф 2 информация на компетентните органи на приемащата държава членка.

6. Държавите членки гарантират, че лицето, обслужващо кредити, информира компетентните органи на държавата членка по произход за всички последващи промени в информацията, които се изисква да бъдат съобщени в съответствие с параграф 2. В такива случаи държавите членки гарантират спазването на предвидената в параграфи 3, 4 и 5 процедура.

7. Държавите членки гарантират, че компетентните органи на приемащата държава членка вписват в списъка или регистъра, посочен в член 9, лицата, обслужващи кредити, които са получили лиценз да извършват дейности по обслужване на кредити на тяхна територия, и данни за държавата членка по произход.

Член 14

Надзор върху лицата, обслужващи кредити, които предоставят трансгранични услуги

1. Държавите членки гарантират, че компетентните органи на държавата членка по произход следят и оценяват дали лицата, обслужващи кредити, които извършват дейности по обслужване на кредити в приемаща държава членка, съблюдават непрекъснато изискванията на настоящата директива.

2. Държавите членки гарантират, че компетентните органи на държавата членка по произход са оправомощени да упражняват надзор, разследват и налагат административни наказания и корективни мерки на лицата, обслужващи кредити, във връзка с изискванията на настоящата директива при извършването на техните дейности по обслужване на кредити в приемащата държава членка.

3. Държавите членки гарантират, че компетентните органи на държавата членка по произход съобщават мерките, предприети спрямо лицето, обслужващо кредити, на компетентните органи на приемащата държава членка и когато е приложимо, на държавата членка, в която е отпуснат кредитът, когато тя е различна от приемащата държава членка и държавата членка по произход.

4. Държавите членки гарантират, че когато лице, обслужващо кредити извършва дейности по обслужване на кредити в приемаща държава членка, компетентните органи на държавата членка по произход и компетентните органи на приемащата държава членка и когато е целесъобразно, на държавата членка, в която е отпуснат кредитът, когато тя е различна от приемащата държава членка и държавата членка по произход, работят в тясно сътрудничество при изпълнение на своите функции и задължения, по-специално при извършването на проверки, разследвания и проверки на място.

5. Държавите членки гарантират, че при изпълнението на своите функции и задължения, предвидени в настоящата директива, компетентните органи на държавата членка по произход искат съдействие от компетентните органи на приемащата държава членка при извършването на проверка на място на учреден клон или определен доставчик на кредитни услуги в приемащата държава членка. Проверката на място на клон или доставчик на кредитни услуги се провежда в съответствие с правото на държавата членка, в която се извършва проверката.

6. Държавите членки гарантират също така, че компетентните органи на приемащата държава членка имат право да определят най-подходящите мерки, които да бъдат предприети във всеки отделен случай с цел изпълняване на искане за съдействие от компетентните органи на държавата членка по произход.

7. Когато решат да извършват проверки на място от името на компетентните органи на държавата членка по произход, компетентните органи на приемащата държава членка информират незабавно компетентните органи на държавата членка по произход за резултатите от тези проверки.

8. Компетентните органи на приемащата държава членка могат по собствена инициатива да осъществяват проверки, инспекции и разследвания по отношение на дейностите по обслужване на кредити, извършвани на тяхна територия от лице, обслужващо кредити, което е лицензирано в държава членка по произход. Компетентните органи на приемащата държава членка незабавно предоставят на компетентните органи на държавата членка по произход резултатите от тези проверки, инспекции и разследвания.

9. Държавите членки гарантират, че когато компетентните органи на приемащата държава членка разполагат с доказателства, че лицето, обслужващо кредити, което извършва дейности по обслужване на кредити на тяхна територия в съответствие с член 13, нарушава приложимите правила, включително задълженията, произтичащи от националните разпоредби за транспониране на настоящата директива, те предават тези доказателства на компетентните органи на държавата членка по произход и изискват от тях да предприемат подходящи мерки, без да се засягат правомощията на компетентните органи на приемащата държава членка за надзор, разследване, както и за налагане на санкции по отношение на лицето, обслужващо кредити, съгласно националното право, по-специално тези, които са приложими към кредита или договора за кредит.

10. Държавите членки гарантират, че когато компетентните органи на държавата членка, в която е отпуснат кредитът, ако е различна от приемащата държава членка и държавата членка по произход, разполагат с доказателства, че лице, обслужващо кредити, нарушава задълженията, предвидени в настоящата директива или в националните правила, приложими към кредита или договора за кредит, те предават тези доказателства на компетентните органи на държавата членка по произход и изискват от тях да предприемат подходящи мерки, без да се засягат правомощията за надзор, разследване и налагане на санкции на компетентните органи на държавата членка, в която е отпуснат кредитът, когато е различна от приемащата държава членка и държавата членка по произход.

11. Държавите членки гарантират, че не по-късно от два месеца след получаване на искането, посочено в параграф 9, компетентните органи на държавата членка по произход съобщават на предоставилите доказателства компетентни органи на приемащата държава членка информация относно евентуалните административни или други процедури, открити във връзка с предоставените от тях доказателства, относно административните наказания и корективните мерки, предприети спрямо лицето, обслужващо кредити, или мотивирано решение за непредприемането на мерки. Компетентните органи на държавата членка по произход информират редовно компетентните органи на приемащата държава членка относно статута на процедурата, ако такава бъде открита.

12. В случай че лице, обслужващо кредити, продължава да нарушава приложимите правила, включително задълженията си по настоящата директива, държавите членки гарантират, след като компетентните органи на държавите членки са уведомили за това държавата членка по произход, че компетентните органи на приемащата държава членка имат право да наложат подходящи административни наказания и корективни мерки, за да осигурят спазването на настоящата директива, когато е изпълнено някое от следните условия:

- a) лицето, обслужващо кредити, не е предприело подходящи и ефективни мерки за коригиране на нарушението в разумен срок; или
- b) в спешни случаи, когато са необходими незабавни действия за справяне със сериозна заплаха за колективните интереси на кредитополучателите.

Компетентните органи на приемащата държава членка могат да налагат посочените в първа алинея административни наказания и корективни мерки, независимо от административните наказания и корективните мерки, които вече са наложени от компетентните органи на държавата членка по произход.

Освен това компетентните органи на приемащата държава членка могат да забранят по-нататъшните дейности на лице, обслужващо кредити, което нарушава приложимите правила, включително задължения си съгласно настоящата директива докато бъде взето подходящо решение от компетентния орган на държавата членка по произход или лицето, обслужващо кредити, предприеме корективни мерки спрямо нарушението.

ДЯЛ III

КУПУВАЧИ НА КРЕДИТИ

Член 15

Право на информация относно правата на кредитора по необслужван договор за кредит или относно самия необслужван договор за кредит

1. Държавите членки гарантират, че кредитната институция предоставя на бъдещия купувач на кредити необходимата информация относно правата на кредитора по необслужван договор за кредит или относно самия необслужван договор за кредит и ако е приложимо, за обезпечението, така че да се позволи на бъдещия купувач на кредити да извърши собствена оценка на стойността на правата на кредитора по необслужвания договор за кредит или на самия необслужван договор за кредит и на вероятността за възстановяване на средствата по него, преди сключването на договор за прехвърляне на правата на кредитора по необслужвания договор за кредит или на самия необслужван договор за кредит, като същевременно гарантират защитата на информацията, предоставена от кредитната институция, и поверителността на корпоративните данни.

2. Два пъти годишно държавите членки изискват от кредитните институции, които прехвърлят на купувач на кредити права на кредитор по необслужван договор за кредит или самия необслужван договор за кредит, да уведомяват компетентните органи на приемащата държава членка, определени в съответствие с член 21, параграф 3 от настоящата директива, както и компетентните органи, посочени в член 4, параграф 5 от Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽²²⁾, най-малко за следното:

- a) идентификационния код на юридическото лице на купувача на кредити или, ако е приложимо, на неговия представител, определен в съответствие с член 19, или когато не съществува такъв идентификационен код, за:
 - i) самоличността на купувача на кредити или на членовете на ръководството или административния орган на купувача на кредит и на лицата, притежаващи квалифицирано дялово участие в капитала на купувача на кредит по смисъла на член 4, параграф 1, точка 36 от Регламент (ЕС) № 575/2013; както и
 - ii) адреса на купувача на кредити или, ако е приложимо, на неговия представител, определен в съответствие с член 19;

⁽²²⁾ Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 338).

- б) съвкупното салдо на прехвърлените права на кредитор по необслужвани договори за кредит или на прехвърлените необслужвани договори за кредит;
 - в) броят и размерът на прехвърлените права на кредитор по необслужвани договори за кредит или на прехвърлените необслужвани договори за кредит;
 - г) дали прехвърлянето включва права на кредитор по необслужваните договори за кредит или самите необслужвани договори за кредит, сключени с потребители, и вида на активите, които обезпечават необслужваните договори за кредит, когато е приложимо.
3. Компетентните органи, посочени в параграф 2, могат да изискват от кредитните институции да предоставят информацията, посочена в същия параграф, на всеки три месеца, когато сметнат за необходимо, включително с цел по-добро наблюдение на голям брой прехвърляния, които биха могли да настъпят по време на кризисен период.
4. Държавите членки гарантират, че компетентните органи на приемащата държава членка съобщават незабавно на компетентните органи на държавата членка по произход на купувача на кредити посочената в параграфи 2 и 3 информация и всяка друга информация, която те смятат за необходима за изпълнението на техните функции и задължения в съответствие с настоящата директива.
5. Параграфи 1 - 4 се прилагат в съответствие с регламенти (ЕС) 2016/679 и (ЕС) 2018/1725.

Член 16

Технически стандарти за изпълнение за образци на данни

1. ЕБО разработва проекти на технически стандарти за изпълнение, установяващи образците, които да се използват от кредитните институции за предоставяне на информацията, предвидена в член 15, параграф 1, с цел да предоставят на купувачите на кредити подробна информация относно кредитните си експозиции в банковия портфейл с оглед на анализа, надлежната финансова проверка и оценката на правата на кредитора по необслужван договор за кредит или на самия необслужван договор за кредит.
2. ЕБО уточнява в проектите на технически стандарти за изпълнение, посочени в параграф 1 от настоящия член, полетата с данни, включително задължителните полета с данни, както и третирането на поверителната информация съгласно член 15, параграф 1.
3. Проектите на технически стандарти за изпълнение са пропорционални на естеството и размера на кредитите и портфейлите на кредитите.
4. При изготвянето на проектите на технически стандарти за изпълнение, посочени в параграф 1, ЕБО взема предвид всичко изброено по-долу:
- а) съществуващите пазарни практики при обмена на данни между купувачите и продавачите;
 - б) обратната информация, получена от ползвателите за техния опит при използването на съществуващите образци на ЕБО за сделки с необслужвани кредити;
 - в) съществуващи подобни изисквания на равнището на държавите членки;
 - г) значението на свеждането до минимум на разходите за обработка за кредитните институции и купувачите на кредити.
5. ЕБО представя на Комисията посочените в параграф 1 проекти на технически стандарти за изпълнение в срок до 29 септември 2022 г.
6. На Комисията се предоставят правомощия да приема техническите стандарти за изпълнение, посочени в параграф 1, в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1093/2010.

7. Образците за данни се използват за сделки, свързани с кредити, издадени на или след 1 юли 2018 г., които са станали необслужвани след 28 декември 2021 г. За кредити, които са инициирани между 1 юли 2018 г. и датата на влизане в сила на техническите стандарти за изпълнение, посочени в параграф 1, кредитните институции попълват образца за данни с информацията, с която вече разполагат.

8. Държавите членки гарантират, че кредитните институции прилагат посочените в параграф 6 технически стандарти за изпълнение и по отношение на прехвърлянето на правата на кредитор по необслужван договор за кредит или на самия необслужван договор за кредит на други кредитни институции. Образците за данни се използват от кредитните институции за предоставяне на информация между кредитните институции в случаите, когато има само прехвърляне на права на кредитор по необслужван договор за кредит или на самия необслужван договор за кредит.

Член 17

Задължения на купувачите на кредити

1. Държавите членки гарантират, че:

- a) купувач на кредити, който пребивава в Съюза или чието седалище или, ако съгласно националното му право няма седалище, неговото централно управление е в Съюза, определя субект, посочен в член 2, параграф 5, буква а), точка i) или iii), или лице, обслужващо кредити, което да извършва дейности по обслужване на кредити по отношение на правата на кредитор по необслужван договор за кредит или на самия необслужван договор за кредит, сключен с потребители;
- б) когато купувач на кредити не пребивава в Съюза или чието седалище или, ако съгласно националното му право няма седалище, неговото централно управление не е в Съюза, неговият представител, определен в съответствие с член 19, параграф 1, определя субект, посочен в член 2, параграф 5, буква а), точка i) или iii), или лице, обслужващо кредити, освен в случаите, когато самият представител е субект по член 2, параграф 5, буква а), точка i) или iii), или лице, обслужващо кредити, което да извършва дейности по обслужване на кредити по отношение на правата на кредитор по необслужван договор за кредит или на самия необслужван договор за кредит, сключен с:
 - i) физически лица, включително потребители и представители на свободни професии;
 - ii) микро-, малки и средни предприятия (МСП), съгласно определението в член 2 от приложението към Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията ⁽²³⁾.

Приемашите държави членки могат да разширят обхвата на изискването, предвидено в първа алинея, така че да обхванат и други договори за кредит.

2. Държавите членки гарантират, че за купувачите на кредити не се прилагат допълнителни изисквания във връзка със закупуването на права на кредитор по необслужван договор за кредит или на самия необслужван договор за кредит освен предвидените с националните разпоредби за транспониране на настоящата директива или разпоредбите на приложимото право за защита на потребителите, договорното право, гражданското или наказателното право. Държавите членки гарантират, че съответното право на Съюза и съответното национално право, засягащи по-специално изпълнението на договорите, защитата на потребителите, правата на кредитополучателите, иницирането на кредити, правилата за банкова тайна и наказателното право, продължават да се прилагат по отношение на купувача на кредити при прехвърлянето на правата на кредитор по договор за кредит или на самия договора за кредит на купувача на кредити. Без да се засягат националните и международните правила относно записите на заповед и менителниците, прехвърлянето на правата на кредитор по договора за кредит или на самия договор за кредит на купувача на кредити не засяга степента на защита на потребителите и другите кредитополучатели, предвидена в правото на Съюза и националното право, както и съгласно правилата относно несъстоятелността.

3. Настоящата директива не засяга националните правомощия във връзка с кредитните регистри, включително правомощието да се изисква информация от купувачите на кредити относно правата на кредитор по договор за кредит или относно самия договор за кредит и неговото изпълнение.

4. Държавите членки могат да разрешат на купувачите на кредити да наемат физически лица за обслужване на кредитните договори, които те са придобили. Тези физически лица подлежат на националния режим за регулация и надзор и не се ползват от свободата, предоставена от настоящата директива, да упражняват услуги по обслужване на кредити в друга държава членка.

⁽²³⁾ Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията от 6 май 2003 г. относно определението за микро-, малки и средни предприятия (ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36).

5. Държавите членки гарантират, че определеното лице, обслужващо кредити, или субектът, посочен в член 2, параграф 5, буква а), точка i) или iii), изпълнява от името на купувача на кредити задълженията, наложени на купувача на кредити съгласно параграф 2 от настоящия член и членове 18 и 20. В случаите, когато не е назначено лице, обслужващо кредити, нито субект по член 2, параграф 5, буква а), точка i) или iii), купувачът на кредити или неговият представител остават обвързани с тези задължения.

Държавите членки могат да изискват от определеното лице, обслужващо кредити, или субекта, посочен в член 2, параграф 5, буква а), точка i) или iii), да изпълнява от името на купувача на кредити задълженията, наложени на купувача на кредити в съответствие с националното право, включително във връзка с параграф 3 от настоящия член.

Член 18

Използване на лица, обслужващи кредити, или на други субекти

1. Когато купувачът на кредити или, когато е приложимо, неговият представител, определен в съответствие с член 19, определи субект, посочен в член 2, параграф 5, буква а), точка i) или iii), или лице, обслужващо кредити, за извършването на дейности по обслужване на кредити във връзка с прехвърлените права на кредитор по необслужван договор за кредит или самия необслужван договор за кредит, държавите членки изискват от купувача на кредита или неговия представител да информира компетентните органи на своята държава членка по произход за самоличността и адреса на субекта, посочен в член 2, параграф 5, буква а), точка i) или iii), или на обслужващото кредити лице, най-късно към датата, на която започват дейностите по обслужване на кредита.

2. Когато купувачът на кредити или, когато е приложимо, неговият представител, определен в съответствие с член 19, определи субект, различен от нотифицирания съгласно параграф 1 от настоящия член, той уведомява за това компетентните органи на своята държава членка по произход най-късно на датата на промяната и посочва самоличността и адреса на новия субект, определен да извършва дейности по обслужване на кредити във връзка с прехвърлените права на кредитор по необслужван договор за кредит или самия необслужван договор за кредит.

3. Държавите членки изискват от компетентните органи на държавата членка по произход на купувача на кредити да предават незабавно на компетентните органи на приемащата държава членка, на компетентните органи на държавата членка, в която е отпуснат кредитът, и на компетентните органи на държавата членка по произход на новото лице, обслужващо кредити, информацията, получена в съответствие с параграфи 1 и 2.

Член 19

Представител на купувач на кредити от трета държава

1. Държавите членки предвиждат, че при прехвърлянето на права на кредитор по необслужван договор за кредит или на самия необслужван договор за кредит, купувачът на кредити, който не пребивава в Съюза или чието седалище или, ако съгласно националното му право той няма седалище, неговото централно управление не е в Съюза, определят писмено представител, който пребивава в Съюза или чието седалище или, ако съгласно националното му право той няма седалище, неговото централно управление е в Съюза.

2. Освен към купувача на кредити или вместо към него компетентните органи се обръщат по всички въпроси, свързани с непрекъснатото съблюдаване на настоящата директива, към посочения в параграф 1 представител, който носи пълна отговорност за спазването на задълженията, наложени на купувача на кредити съгласно националните разпоредби за транспортиране на настоящата директива.

Член 20

Прехвърляне на права на кредитор по необслужван договор за кредит или на самия необслужван договор за кредит от купувач на кредити и съобщаване на компетентните органи

1. Държавите членки изискват от купувач на кредити или ако е приложимо, от определения в съответствие с член 19 негов представител, прехвърлящ права на кредитор по необслужван договор за кредит или самия договор за кредит, да уведомява два пъти годишно компетентните органи на своята държава по произход за идентификационния код на правен субект (ИКПС) на новия купувач на кредити и ако е приложимо, на неговия представител, определен в съответствие с член 19, или, ако такъв идентификационен код не съществува, за:

- а) самоличността на новия купувач на кредити или ако е приложимо, на неговия представител, определен в съответствие с член 19, или на членовете на ръководството или административния орган на новия купувач на кредити или на неговия представител и на лицата, притежаващи квалифицирано дялово участие в капитала на новия купувач на кредити или на неговия представител по смисъла на член 4, параграф 1, точка 36 от Регламент (ЕС) № 575/2013; както и
- б) адреса на новия купувач на кредити или, ако е приложимо, на неговия представител, определен в съответствие с член 19;

Освен това купувачът на кредити или негов представител информира компетентните органи на своята държава членка по произход най-малко за следното:

- а) съвкупното салдо на правата на кредитора по необслужваните договори за кредит или на прехвърляните необслужвани договори за кредит;
- б) броят и размерът на кредиторските права по необслужваните договори за кредит или на прехвърлените необслужвани договори за кредит;
- в) дали прехвърлянето включва права на кредитор по необслужван договор за кредит или самия необслужван договор за кредит, сключен с потребители, и вида на активите, които обезпечават необслужвани договор за кредит, когато е приложимо.

2. Компетентните органи, посочени в параграф 1, могат да изискват от купувачите на кредити или ако е приложимо, от техните представители, определени в съответствие с член 19, да предоставят информацията, посочена в същия параграф, на всеки три месеца, когато тези компетентни органи сметнат за необходимо, включително с цел по-добро наблюдение на голям брой прехвърляния, които биха могли да настъпят по време на кризисен период.

3. Държавите членки гарантират, че компетентните органи, посочени в параграфи 1 и 2, предават незабавно информацията, получена в съответствие със същите параграфи, на компетентните органи на приемащата държава членка и на компетентните органи на държавата членка по произход на новия купувач на кредити.

ДЯЛ IV

НАДЗОР

Член 21

Надзор от страна на компетентните органи

1. Държавите членки гарантират, че лицата, обслужващи кредити, и съответно доставчиците на кредитни услуги, на които са били възложени дейности по обслужване на кредити в съответствие с член 12, спазват постоянно националните разпоредби за транспониране на настоящата директива, като за да се оцени спазването, тези дейности са обект на подходящ надзор от страна на компетентните органи на държавата членка по произход.

2. Държавата членка по произход на купувача на кредити или ако е приложимо, определения в съответствие с член 19 негов представител, гарантира, че посочените в параграф 1 от настоящия член компетентни органи отговарят за надзора на задълженията, посочени в член 10 и членове 17—20, по отношение на купувача на кредити или ако е приложимо, определения в съответствие с член 19 негов представител.

3. Държавите членки определят компетентните органи, отговорни за изпълнението на функциите и задълженията съгласно националните разпоредби за транспониране на настоящата директива.

4. Когато държавите членки определят повече от един компетентен орган по параграф 3, те уточняват съответните им задачи и определят един от тях като орган за контакт за обмена на цялата необходима информация и взаимодействията с компетентните органи на държавите членки по произход или приемащите държави членки.

5. Държавите членки гарантират, че са въведени подходящи мерки, които дават възможност на компетентните органи, определени по силата на параграф 3 от настоящия член, да получават от купувачите на кредити или техните представители, определени съгласно член 19, лицата, обслужващи кредити, доставчиците на кредитни услуги, на които лицата, обслужващи кредити, са възложили дейности по обслужване на кредит в съответствие с член 12, кредитополучателите и всяко друго лице или публичен орган информацията, необходима за извършване на следното:

- а) оценка на непрекъснатото съблюдаване на изискванията, определени в националните разпоредби за транспониране на настоящата директива;
- б) разследване на евентуалните нарушения на тези изисквания;
- в) налагане на административни наказания и корективни мерки в съответствие с националните разпоредби за транспониране на член 23.

6. Държавите членки гарантират, че компетентните органи, определени съгласно параграф 3, разполагат с експертните познания, ресурсите, оперативния капацитет и правомощията, необходими за изпълнението на техните функции и задължения, предвидени в настоящата директива.

Член 22

Надзорна роля и правомощия на компетентните органи

1. Държавите членки гарантират, че на определените съгласно член 21, параграф 3 компетентни органи на държавата членка по произход се предоставят всички правомощия за надзор, разследване и налагане на санкции, необходими за упражняване на техните функции и задължения, предвидени в настоящата директива, включително най-малко:

- а) правомощието за издаване или за отказ на лиценз съгласно членове 5 и 6;
- б) правомощието за отнемане на лиценз съгласно член 8;
- в) правомощието да забраняват всяка от дейностите по обслужване на кредити;
- г) правомощието за извършване на проверки на място и от разстояние;
- д) правомощие за налагане на административни санкции и други корективни мерки в съответствие с националните разпоредби за транспониране на член 23;
- е) правомощието за преглед на договорите за възлагане на дейности на външни изпълнители, сключени между лица, обслужващи кредити, и доставчици на кредитни услуги в съответствие с член 12, параграф 1;
- ж) правомощието да изискват от лица, обслужващи кредити, да отстранят членове от своето ръководство или административен орган, ако не отговарят на изискванията, предвидени в член 5, параграф 1, буква б);
- з) правомощието да изискват от лицата, обслужващи кредити, да променят или актуализират вътрешните си управленски процедури и механизмите за вътрешен контрол, за да гарантират ефективно зачитането на правата на кредитополучателите в съответствие с правото, уреждащо договорите за кредит;

- и) правомощието да изискват от лицата, обслужващи кредити, да променят или актуализират приетите от тях политики, за да гарантират справедливо и надлежно третиране на кредитополучателите, както и регистрирането и разглеждането на жалбите от кредитополучателите;
 - й) правомощието да изискват допълнителна информация относно прехвърлянето на права на кредитор по необслужван договор за кредит или на самия необслужван договор за кредит.
2. Държавите членки гарантират, че компетентните органи на държавата членка по произход, определени съгласно член 21, параграф 3, и на държавата членка, в която е отпуснат кредитът, когато е различна от приемащата държава членка и държавата членка по произход, разполагат с всички необходими правомощия за изпълнение на техните функции и задължения, предвидени в настоящата директива.
3. Държавите членки гарантират, че компетентните органи на държавата членка по произход оценяват чрез прилагане на основан на риска подход как лицето, обслужващо кредити, изпълнява изискванията, посочени в член 5, параграф 1, букви д) - з).
4. Държавите членки определят обхвата на оценката по параграф 3, като взимат предвид размера, естеството, мащаба и сложността на дейността на съответното лице, обслужващо кредити.
5. Компетентните органи на държавата членка по произход информират компетентните органи на приемащата държава членка или на държавата членка, в която е отпуснат кредитът, когато е различна от приемащата държава членка и държавата членка по произход, за резултатите от оценката, посочена в параграф 3, по искане на един от тези компетентни органи, или когато компетентните органи на държавата членка по произход считат това за целесъобразно. Сведенията за всички наложени административни санкции или корективни мерки винаги се предават от компетентните органи на държавата членка по произход на компетентните органи на приемащата държава членка и когато е целесъобразно, на държавата членка, където кредитът е бил отпуснат, когато е различна от приемащата държава членка и държавата членка по произход.
6. Държавите членки гарантират, че при извършване на посочената в параграф 3 оценка компетентните органи на държавата членка по произход и на приемащата държава членка, както и на държавата членка, където кредитът е бил отпуснат, когато е различна от приемащата държава членка и държавата членка по произход, обменят цялата необходима информация, за да могат да изпълняват своите съответни функции и задължения, предвидени в настоящата директива.
7. Държавите членки гарантират, че компетентните органи на държавата членка по произход могат да изискват от лицата, обслужващи кредити, доставчиците на кредитни услуги, купувачите на кредити или определените в съответствие с член 19 техни представители, които не отговарят на изискванията в националните разпоредби за транспониране на настоящата директива, да предприемат на ранен етап действията или стъпките, необходими за спазване на тези разпоредби.

Член 23

Административни санкции и корективни мерки

1. Без да се засяга правото им да определят наказателноправни санкции, държавите членки определят разпоредби за установяването на подходящи административни наказания и корективни мерки, приложими най-малко в следните ситуации:
- а) лицето, обслужващо кредити, не отговаря на изискването, предвидено в националните разпоредби за транспониране на член 11, или сключва договор за възлагане на дейности на външни изпълнители в нарушение на националните разпоредби за транспониране на член 12, или доставчикът на кредитни услуги, на когото са били възложени дейностите по обслужване на кредити, извършва тежко нарушение на приложимите правни разпоредби, включително националните разпоредби за транспониране на настоящата директива;
 - б) предвидените в член 5, параграф 1, буква д) управленски процедури и механизми за вътрешен контрол на лицето, обслужващо кредити, не гарантират зачитането на правата на кредитополучателя и спазването на правилата за защита на личните данни;
 - в) политиката, прилагана от лицето, обслужващо кредити, не осигурява подходящото третиране на кредитополучателите съгласно предвиденото в член 5, параграф 1, буква е);
 - г) предвидените в член 5, параграф 1, буква ж) вътрешни процедури на лицето, обслужващо кредити, не осигуряват завеждането и разглеждането на жалбите на кредитополучателите съгласно задълженията, предвидени в националните мерки за транспониране на настоящата директива;

- д) купувачът на кредити или ако е приложимо, определеният в съответствие с член 19 негов представител, не предоставя информацията, предвидена в националните разпоредби за транспониране на членове 18 и 20;
- е) купувачът на кредити или ако е приложимо, определеният в съответствие с член 19 негов представител, не спазва изискванията на националните разпоредби за транспониране на член 17;
- ж) купувачът на кредити не спазва изискванията на националните разпоредби за транспониране на член 19;
- з) кредитна институция не съобщава информацията, предвидена в националните разпоредби за транспониране на член 15;
- и) лицето, обслужващо кредити, допуска едно или повече лица, които не отговарят на изискванията по член 5, параграф 1, буква б), да станат или останат членове на ръководството или административния орган;
- й) лицето, обслужващо кредити, не отговаря на изискванията, предвидени в националните разпоредби за транспониране на член 24;
- к) купувач на кредити или, когато е приложимо, лица, обслужващи кредити, или всеки субект, посочен в член 2, параграф 5, буква а), точка i) или iii), не спазва националните разпоредби за транспониране на член 10;
- л) лице, обслужващо кредити, получава и държи средства от кредитополучатели, когато това не е разрешено в държава членка в съответствие с член 6, параграф 1, буква б);
- м) лицето, обслужващо кредити, не отговаря на изискванията, предвидени в националните разпоредби за транспониране на член 6, параграф 2.

2. Административните санкции и корективните мерки по параграф 1 трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи и да включват най-малко следното:

- а) отнемане на лиценза за осъществяване на дейност като лице, обслужващо кредити;
- б) разпореждане, с което се изисква от лицето, обслужващо кредити, купувача на кредити или ако е приложимо, определения в съответствие с член 19 негов представител, да отстрани нарушението и да преустанови съответното деяние, както и да не извършва повторно нарушение;
- в) административни имуществени санкции.

3. Държавите членки гарантират, че административните наказания и корективните мерки се изпълняват ефективно.

4. Държавите членки гарантират, че когато определят вида на административните наказания или корективни мерки, както и размера на административните имуществени санкции, компетентните органи отчитат относимите обстоятелства, включително следното:

- а) тежестта и продължителността на нарушението;
- б) до каква степен лицето, обслужващо кредити, купувачът на кредити или ако е приложимо, определеният в съответствие с член 19 негов представител е отговорен за нарушението;
- в) финансовото състояние на отговорното за нарушението лице, обслужващо кредити, или купувач на кредити, включително общия оборот на юридическото лице или годишния доход на физическото лице;
- г) значимостта на получената печалба или на избегнатите загуби от отговорното за нарушението лице, обслужващо кредити, купувач на кредити или ако е приложимо, определения в съответствие с член 19 негов представител, в резултат на нарушението, доколкото тези печалби или загуби могат да се определят;
- д) загубите, понесени от трети страни в резултат на нарушението, доколкото могат да се определят;
- е) доколко отговорното за нарушението лице, обслужващо кредити, или купувач на кредити оказва съдействие на компетентните органи;
- ж) предишни нарушения на лицето, обслужващо кредити, купувача на кредити или ако е приложимо, определения в съответствие с член 19 негов представител, отговорен за нарушението;
- з) действителните или потенциалните системни последици от нарушението.

5. Държавите членки гарантират, че компетентните органи могат да прилагат посочените в параграф 2 административни наказания и корективни мерки спрямо членовете на ръководството или административния орган и други физически лица, които съгласно националното право носят отговорност за нарушението.
6. Държавите членки гарантират, че преди да вземат решение за налагане на административните наказания или корективните мерки по параграф 2 от настоящия член, компетентните органи дават възможност на съответното лице, обслужващо кредити, купувач на кредити или ако е приложимо, определения в съответствие с член 19 негов представител да бъдат изслушани.
7. Държавите членки гарантират, че решенията за налагане на административните наказания или корективните мерки по параграф 2 са надлежно мотивирани и могат да бъдат обжалвани.
8. Държавите членки могат да решат да не установяват правила за административни наказания за нарушения, които подлежат на наказателноправни санкции съгласно националното законодателство. В този случай държавите членки съобщават на Комисията съответните разпоредби от наказателното право.

ДЯЛ V

ГАРАНЦИИ И ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

Член 24

Жалби

1. Държавите членки гарантират, че лицата, обслужващи кредити, въвеждат и поддържат ефективни и прозрачни процедури за обработване на жалби от кредитополучателите.
2. Държавите членки гарантират, че лицата, обслужващи кредити, разглеждат безплатно и регистрират жалбите и предприетите за тяхното разрешаване мерки.
3. Държавите членки гарантират, че компетентните органи установяват и оповестяват публично процедурата за обработване на жалбите от кредитополучателите относно купувачите на кредити, лицата, обслужващи кредити, и доставчиците на кредитни услуги и че тези жалби се разглеждат незабавно след тяхното получаване.

Член 25

Защита на личните данни

Обработването на лични данни за целите на настоящата директива се извършва в съответствие с регламенти (ЕС) 2016/679 и (ЕС) 2018/1725.

Член 26

Сътрудничество между компетентните органи

1. Държавите членки гарантират, че компетентните органи, посочени в членове 8, 13, 14, 15, 18, 20 и 22, си сътрудничат, когато това е необходимо за целите на изпълнението на техните функции и задължения или при упражняването на правомощията им съгласно националните разпоредби за транспониране на настоящата директива. Тези органи също така координират действията си с цел да се избегне евентуално дублиране и припокриване на надзорни правомощия и на административни наказания и корективни мерки при трансгранични случаи.
2. Държавите членки гарантират, че компетентните органи обменят при поискване и без неоправдано забавяне информацията, необходима за целите на изпълнението на техните функции и задължения съгласно националните разпоредби за транспониране на настоящата директива.

3. Държавите членки гарантират, че компетентните органи, получаващи при изпълнението на своите функции и задължения съгласно настоящата директива поверителна информация, я използват единствено в рамките на тези функции и задължения съгласно националните разпоредби за транспониране на настоящата директива. Обменът на информация между компетентните органи се подчинява на задължението за професионална тайна съгласно посоченото в член 76 от Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁴⁾.
4. Държавите членки предвиждат всички лица, които работят или са работили за компетентните органи, както и одиторите или експертите, действащи от името на компетентните органи, да бъдат обвързани със задължение за опазване на професионалната тайна.
5. Държавите членки предприемат необходимите административни и организационни мерки за подпомагане на предвиденото в настоящия член сътрудничество.
6. ЕБО подпомага обмена на информация между компетентните органи в държавите членки и насърчава тяхното сътрудничество.

ДЯЛ VI

ИЗМЕНЕНИЯ

Член 27

Изменения на Директива 2008/48/ЕО

Директива 2008/48/ЕО се изменя, както следва:

- 1) Въмква се следният член:

„Член 11а

Информация относно промяната на условията на договор за кредит

Без да се засягат други задължения, предвидени в настоящата директива, държавите членки гарантират, че преди условията на договора за кредит да бъдат променени, кредиторът предоставя на потребителя следната информация:

- а) ясно описание на предложените промени и когато е приложимо, необходимостта от съгласие на потребителя, или на промените, направени по силата на закона;
- б) график за прилагането на промените, посочени в буква а);
- в) средствата за обжалване, с които потребителят разполага по отношение на промените, посочени в буква а);
- г) срока за подаване на такава жалба;
- д) наименованието и адреса на компетентния орган, пред който потребителят може да подаде жалбата.“

- 2) Въмква се следният член:

„Член 16а

Просрочени плащания и изпълнителни производства

1. Държавите членки изискват от кредиторите да имат подходящи политики и процедури, така че да полагат усилия да прилагат, когато е целесъобразно, мерки за реструктуриране в разумни граници преди да открият изпълнителни производства. Такива мерки за реструктуриране вземат предвид, наред с други елементи, положението на потребителя и могат да се състоят, наред с другото, от:

- а) пълно или частично рефинансиране на договора за кредит;

⁽²⁴⁾ Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 349).

б) промяна на съществуващите условия на договора за кредит, което може да включва, наред с другото:

- i) удължаване на срока на договора за кредит;
- ii) промяна на вида на договора за кредит;
- iii) разсрочване на плащането на всички или на част от вноските за погасяване за даден период;
- iv) промяна на лихвения процент;
- v) предлагане на гратисен период;
- vi) частични плащания;
- vii) конвертиране на валута;
- viii) частично опрощаване и консолидиране на дълга.

2. Списъкът на потенциалните мерки за реструктуриране, посочени в параграф 1, буква б), не засяга правилата, установени в националното право, и не изисква от държавите членки да предвидят всички тези мерки в националното си право.

3. В случаите, при които кредиторът има право да определя и налага такси върху потребителя поради просрочие, държавите членки могат да изискват тези такси да не надвишават сумата, необходима за възстановяване на разходите, направени от кредитора в резултат на просрочието.

4. Държавите членки могат да разрешат на кредиторите да налагат допълнителни такси на потребителя в случай на просрочие. В този случай държавите членки определят максимален размер на тези такси“

3) Член 22, параграф 1 се заменя със следното:

„1. Доколкото настоящата директива съдържа хармонизирани разпоредби, държавите членки не могат да запазят или да въвеждат в националното си законодателство разпоредби, различни от предвидените в настоящата директива. Въпреки това член 16а, параграфи 3 и 4 не възпрепятстват държавите членки да запазят или да въведат по-строги разпоредби с цел защита на потребителите.“

Член 28

Изменение на Директива 2014/17/ЕС

Директива 2014/17/ЕС се изменя, както следва:

1) Вмъква се следният член:

„Член 27а

Информация относно промяната на условията на договор за кредит

Без да се засягат други задължения, предвидени в настоящата директива, държавите членки гарантират, че преди условията на договора за кредит да бъдат променени, кредиторът предоставя на потребителя следната информация:

- а) ясно описание на предложените промени и когато е приложимо, необходимостта от съгласие на потребителя, или на промените, направени по силата на закона;
- б) график за прилагането на промените, посочени в буква а);
- в) средствата за обжалване, с които потребителят разполага по отношение на промените, посочени в буква а);
- г) срока за подаване на такава жалба;
- д) наименованието и адреса на компетентния орган, пред който потребителят може да подаде жалбата.“

2) Член 28 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. Държавите членки изискват от кредиторите да имат подходящи политики и процедури, за да полагат усилия да прилагат, когато е целесъобразно, мерки за реструктуриране в разумни граници, преди да открият процедура по реализиране на обезпечението. Такива мерки за реструктуриране вземат предвид, наред с други елементи, положението на потребителя и могат да се състоят, наред с другото, от:

а) пълно или частично рефинансиране на договора за кредит;

б) промяна на съществуващите условия на договора за кредит, което може да включва, наред с другото:

i) удължаване на срока на договора за кредит;

ii) промяна на вида на договора за кредит;

iii) разсрочване на плащането на всички или на част от вноските за погасяване за даден период;

iv) промяна на лихвения процент;

v) предлагане на гратисен период;

vi) частични плащания;

vii) конвертиране на валута;

viii) частично опрощаване и консолидиране на дълга.“;

б) вмъква се следният параграф:

„1а. Списъкът на потенциалните мерки за реструктуриране, посочени в параграф 1, буква б), не засяга правилата, установени в националното право, и не изисква от държавите членки да предвидят всички тези мерки в националното си право.“

3) Вмъква се следният член:

„Член 28а

Прехвърляне на права на кредитор или на самия договор за кредит

1. Когато правата на кредитор съгласно договор за кредит или самият договор за кредит са прехвърлени на трета страна, потребителят има право да предяви срещу приобретателя всички възражения, които е имал срещу първоначалния кредитор, включително и клаузата за прихващане, когато последната е допустима в съответната държава членка.

2. Потребителят бива информиран за прехвърлянето, посочено в параграф 1, освен в случаите, когато първоначалният кредитор, в съгласие с приобретателя, продължава да обслужва кредита по отношение на потребителя.“

ДЯЛ VII

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 29

Комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁵⁾.

2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

⁽²⁵⁾ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

Член 30

Оценка

1. До 29 декември 2026 г., Комисията извършва оценка на настоящата директива и представя основните констатации от нея в доклад до Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет. Оценката включва най-малко следното:

- а) броя на лицензираните лица, обслужващи кредити в Съюза, и броя на лицата, обслужващи кредити, които предоставят услугите си в приемаща държава членка;
- б) броя на кредиторските права по необслужвани договори за кредит или на необслужвани договори за кредит, закупени от кредитни институции от купувачи на кредити, които пребивават или чието седалище или, ако съгласно националното им право нямат седалище, тяхното централно управление е в държавата членка на кредитната институция, или в друга държава членка, различна от държавата членка на кредитната институция, или извън Съюза;
- в) оценка на съществуващите рискове от изпиране на пари и финансирането на тероризъм, свързани с дейностите, осъществявани от лица, обслужващи кредити, и купувачи на кредити;
- г) оценка на сътрудничеството между компетентните органи по член 26.

2. Ако при оценката бъдат установени съществени проблеми във връзка с функционирането на настоящата директива, в доклада следва да се посочи по какъв начин Комисията възнамерява да реши установените проблеми, включително стъпки и график за евентуално преразглеждане.

Член 31

Клауза за преглед

Без да се засягат законодателните правомощия на Европейския парламент и на Съвета, до 29 декември 2023 г. Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад относно:

- а) адекватността на регулаторната рамка по отношение на евентуалното въвеждане на максимални размери за разходите, произтичащи от неизпълнение, приложими към договори за кредит, сключени с:
 - i) физически лица за цели, свързани с търговията, стопанската дейност или професията на тези физически лица;
 - ii) МСП, както са определени в член 2 от приложението към Препоръка 2003/361/ЕО;
 - iii) всеки кредитополучател, при условие че кредитът е гарантиран от физическо лице или е обезпечен с активи или имущество, принадлежащи на това физическо лице;
- б) съответни аспекти, включително потенциални мерки за въздържане от действия, на договори за кредит, сключени с:
 - i) физически лица за цели, свързани с търговията, стопанската дейност или професията на тези физически лица;
 - ii) МСП, както са определени в член 2 от приложението към Препоръка 2003/361/ЕО;
 - iii) всеки кредитополучател, при условие че кредитът е гарантиран от физическо лице или е обезпечен с активи или имущество, принадлежащи на това физическо лице;
- в) необходимостта и осъществимостта на разработването на технически стандарти за изпълнение или регулаторни технически стандарти, или други подходящи средства за въвеждане на общи формати за отчетност за комуникация с кредитополучателите съгласно член 10, параграф 2 и относно мерките за въздържане от действия.

Докладът, посочен в първа алинея, се придружава от законодателно предложение, ако е целесъобразно.

Член 32

Транспониране

1. Държавите членки приемат и публикуват не по-късно от 29 декември 2023 г.: законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

2. Те прилагат разпоредбите, посечени в параграф 1, от 30 декември 2023 г.

Чрез дерогация от първа алинея, субекти, които вече извършват в съответствие с националното законодателство дейности по обслужване на кредити към 30 декември 2023 г. имат право да продължат да извършват тези дейности по обслужване на кредити в своята държава членка по произход до 29 юни 2024 г. или до датата, на която получат разрешение в съответствие с настоящата директива, която от двете дати настъпи по-рано.

Държавите членки, които вече са въвели режими, които са равностойни или по-строги от установените в настоящата директива режими за дейностите по обслужване на кредити, могат да разрешат на субектите, които вече извършват дейности по обслужване на кредити съгласно тези режими 30 декември 2023 г. да бъдат автоматично признавани като лицензирани лица, обслужващи кредити, от националните разпоредби за транспониране на настоящата директива.

3. Когато държавите членки приемат разпоредбите, посочени в параграф 1, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите членки.

4. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 33

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 34

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Страсбург на 24 ноември 2021 година.

За Европейския парламент
Председател
D. M. SASSOLI

За Съвета
Председател
A. LOGAR